

BIULETYN

„Przyroda w twórczości ucznia”

Autor: Aldona Ciesielska

Fotografia: Paweł Szelağ

Okładka: Waldemar Martyniuk

Wilczyn, 2015

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
I. CIEKAWY ŚWIAT PRZYRODY	5
1.1. Przyroda w literaturze – rocznik 2013/2014	6
1.2. Przyroda w literaturze – rocznik 2014/2015	10
2.1. Chrońmy klimat oszczędzając energię – rocznik 2013/2014	22
2.2. Chrońmy klimat oszczędzając energię – rocznik 2014/2015	28
3.1. Pogoda i klimat, woda i skała, ekosystem – rocznik 2013/2014	35
3.2. Pogoda i klimat, woda i skała, ekosystem – rocznik 2014/2015	42
4.1. Zagrożenia w środowisku Gminy Wilczyn – rocznik 2013/2014	46
4.2. Zagrożenia w środowisku Gminy Wilczyn – rocznik 2014/2015	53
II. INTERDYSCYPLINARNE SPOJRZENIE NA ŚWIAT PRZYRODY	61
1.1. Świat przyrody w językach obcych – rocznik 2013/2014	62
1.2. Świat przyrody w językach obcych – rocznik 2014/2015	65
2.1. Żywność w ujęciu psychologicznym – rocznik 2013/2014	69
2.2. Żywność w ujęciu psychologicznym – rocznik 2014/2015	72
3.1. Zaplanuj swoją przestrzeń – rocznik 2013/2014	77
3.2. Zaplanuj swoją przestrzeń – rocznik 2014/2015	84
4.1. Galeria przyrodnicza gminy Wilczyn – rocznik 2013/2014	93
4.2. Galeria przyrodnicza gminy Wilczyn – rocznik 2014/2015	99
ZAKOŃCZENIE	114

BIULETYN

„PRZYRODA W TWÓRCZOŚCI UCZNIĄ”

Niniejszy biuletyn stanowi zbiór uzyskanych efektów po realizacji ośmiu interdyscyplinarnych projektów edukacyjnych, jakie były realizowane w latach 2013/2014/2015 wśród uczniów klas IV Szkół Podstawowych w Wilczynie i Kaliskach oraz I klas Gimnazjum w Wilczynie w ramach projektu „Twórcza szkoła dla twórczego ucznia”.

Projekty edukacyjne, które były realizowane w wyżej wymienionych szkołach, stanowiły najbardziej użyteczną metodę kreowania umiejętności uczniów. Polegały na pracy zespołowej, podczas której uczniowie mieli możliwość podejmowania samodzielnych decyzji, wyboru sposobu realizacji zadań, ucząc się w ten sposób planowania i organizowania swojej pracy. Uczniowie nabyli wiele nowych i cennych umiejętności, a całość ich działań był wspierana przez nauczyciela. Podczas kolejnych zajęć uczniowie pracowali nad przygotowaniem różnego rodzaju prezentacji multimedialnych, galerii fotograficznych, makiet i plansz związanych tematycznie z hasłem przewodnim projektu. Wszystkie ich wytwory zostały zaprezentowane podczas publicznego wystąpienia, które było miłym zwieńczeniem wysiłku i ogromu pracy, jakie poszczególni uczniowie włożyli w swoje projekty.

Biuletyn składa się z dwóch części, z których pierwsza pt.: „Ciekawy świat przyrody” opisuje i promuje prace wszystkich uczniów IV klas szkół podstawowych z roczników 2013/2014 oraz 2014/2015, natomiast druga pt.: „Interdyscyplinarne spojrzenie na świat przyrody” promuje i opisuje prace uczniów I klas gimnazjum z roczników 2013/2014 oraz 2014/2015.

CZĘŚĆ I

„CIEKAWY ŚWIAT PRZYRODY”

Wśród uczniów IV klas szkół podstawowych były realizowane następujące projekty edukacyjne:

- Przyroda w literaturze.
- Chrońmy klimat oszczędzając energię.
- Pogoda i klimat, woda i skała, ekosystem.
- Zagrożenia w środowisku lokalnym.

CZĘŚĆ II

„INTERDYSCYPLINARNE SPOJRZENIE NA ŚWIAT PRZYRODY”

Wśród uczniów I klas gimnazjum były realizowane następujące projekty edukacyjne:

- Świat przyrody w językach obcych.
- Żywność w ujęciu psychologicznym.
- Zaplanuj swoją przestrzeń.
- Galeria przyrodnicza gminy Wilczyn.

CZEŚĆ I

„CIEKAWY ŚWIAT PRZYRODY”

1.1. „Przyroda w literaturze” – rocznik 2013/2014

Projekt „Przyroda w literaturze” w roku szkolnym 2013/2014 realizowany był przez uczniów klasy IV a i IV b Szkoły Podstawowej w Wilczynie. W ramach projektu uczniowie podzielili się na mniejsze grupy, z których każda realizowała własne zadanie projektowe.

Zajęcia rozpoczęły się od wizyty w bibliotece, w celu wyszukania pozycji literackich, w których przyroda została ukazana w najciekawszy sposób. W ten sposób uczniów zainspirowała powieść „Ania z Zielonego Wzgórza” i dlatego opisane tam fragmenty przyrody postanowili uwiecznić i przedstawić w formie makiety. Na kolejnych zajęciach powstawało więc „zielone wzgórze”, otoczone bujną zielenią w postaci świerków, brzoź i sosen, które utworzyły razem niesamowity las z mnóstwem paproci oraz mchów.

Makieta „Ania z Zielonego Wzgórza”

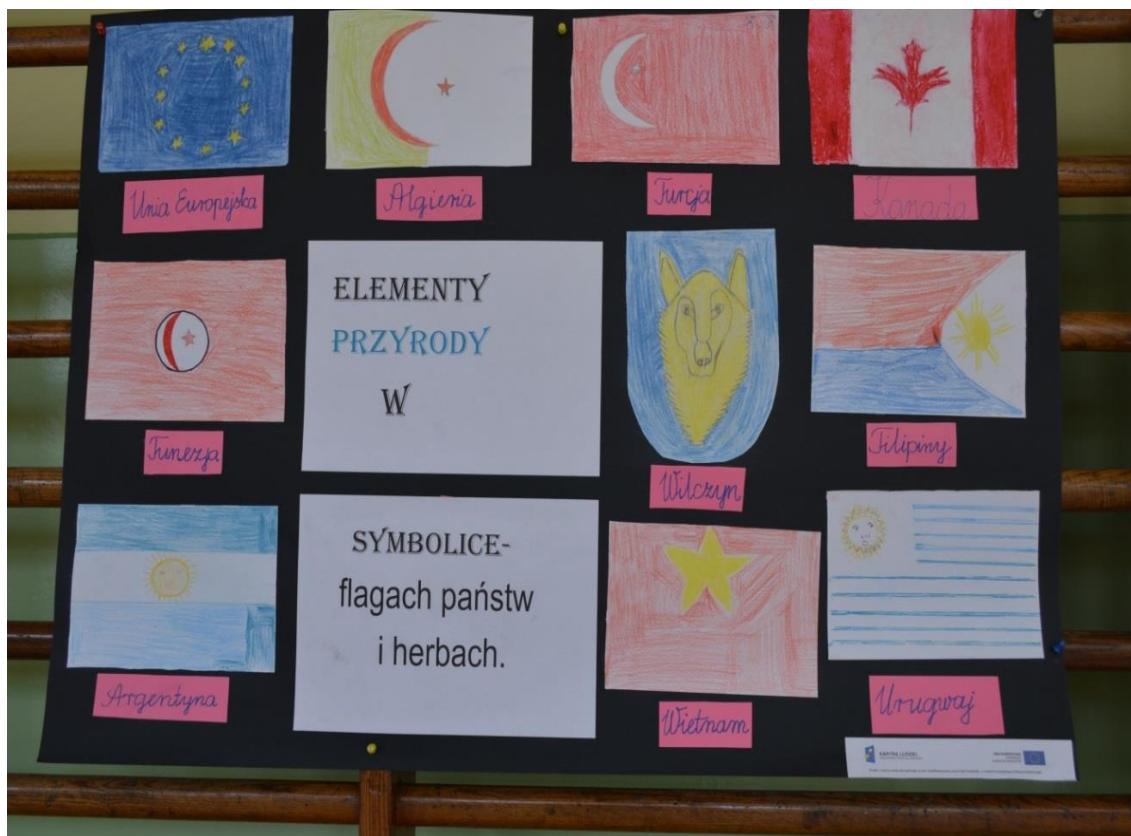
Wykonanie: Uczniowie klasy IV a i IV b rocznik 2013/2014

Obok domu, zgodnie z opisem w powieści, została umieszczona ogromna wiśnia z białoróżowymi płatkami kwiatów. Przy domu uczniowie umieścili ogród Maryli,

w którym kwitły na fioletowo bzy. Tuż obok domu, zgodnie z opisem w powieści, uczniowie „uformowali” potok z krystalicznie czystą wodą oraz trawę usianą pięknymi żonkilami. Wszystkie te najdrobniejsze elementy sprawiły, że wzgórze wyglądało bardzo realistycznie, a uczniowie, tworząc makietę, mogli oczami wyobraźni przenieść się na wzgórze, w którym Ania spędziła swoje dzieciństwo.

Kolejne grupy uczniów przygotowały plakaty przedstawiające różne elementy przyrody we flagach państw, herbach miejscowości, krainach geograficznych, nazwach miast i nazwach miejscowości, które znajdują się na terenie Gminy Wilczyn. Takie wyszukiwanie elementów przyrody w nazwach geograficznych zmusiło uczniów do twórczego wysiłku, ale jednocześnie dało im wiele radości i zabawy. Nauczyli się samodzielnie przeszukiwać różne źródła informacji i wybierać te najbardziej odpowiednie. Wyszukali między innymi gwiazdy we fladze Unii Europejskiej i Wietnamu, księżycy we flagach Turcji, Tunezji i Algierii, słońce z promieniami we fladze Filipin, liść klonu we fladze Kanady oraz postać wilka w herbie Gminy Wilczyn. W ten sposób powstał plakat o nazwie „Przyroda w symbolach państw i miast”.

„Przyroda w symbolach państw i miast”

Wykonanie: Uczniowie klasy IV a i IV b rocznik 2013/2014

W krainach geograficznych również nie zabrakło inspiracji przyrodą. Tak powstała Zielona Góra, Jelenia Góra, Kamień Pomorski i wiele innych, które uczniowie przedstawili na plakacie pt. „Przyroda w nazwach krain geograficznych”, wykonanym techniką plastyczną.

„Przyroda w nazwach krain geograficznych”

Wykonanie: Uczniowie klasy IV a i IV b rocznik 2013/2014

Również w miejscowościach Gminy Wilczyn i sąsiadujących z gminą, uczniowie doszukali się wielu elementów przyrody. Na plakacie uwiecznili takie miejscowości, jak: Ościsłowo (ości), Wiśniewa (wiśnie), Lisewo (lis), Ostrowąż (wąż), Gogolina (lin) oraz Mrówki. Wszystkie te nazwy zawierają w sobie elementy przyrody, a więc nazwy różnych przedstawicieli flory i fauny.

Pracując nad projektem, uczniowie uczyli się samodzielnego wyszukiwania informacji z różnych dostępnych źródeł, takich jak: Internet, atlasy, informatory itp. Spotkali się również z bibliotekarką, która przedstawiła zbiory biblioteki i pomogła w wyszukiwaniu tematów przyrodniczych w utworach poetyckich. Na jednym z zajęć zostało również

„Miejscowości Gminy Wilczyn”

Wykonanie: Uczniowie klasy IV a i IV b rocznik 2013/2014

zorganizowane spotkanie z leśnikiem, któremu uczniowie mogli zadać szereg nurtujących ich pytań z dziedziny przyrody. Uczniowie nauczyli się pracować w grupie, chętnie angażowali się do wykonywania zadań projektowych. Praca nad projektem pozwoliła uczniom zintegrować i pogłębić wiedzę z różnych dziedzin nauki tj. przyrody, literatury, plastyki i techniki oraz geografii.

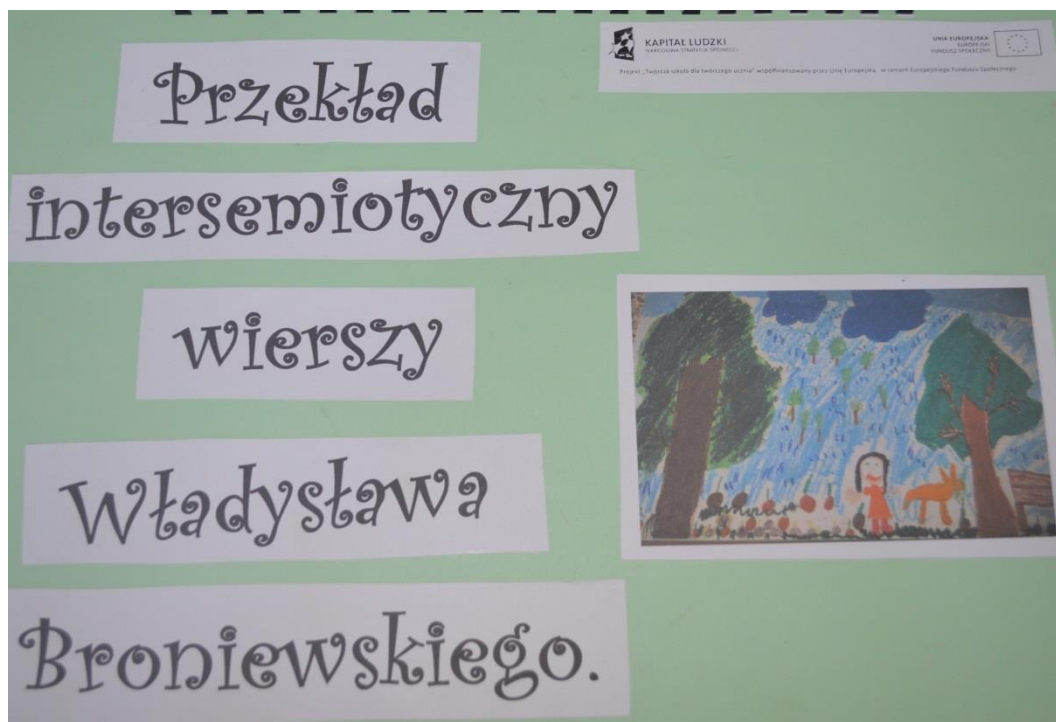
Wszystkie wyżej wymienione efekty pracy uczniów zostały przedstawione w dniu 26 czerwca 2014 roku na publicznej prezentacji, na którą przybyli koledzy i koleżanki z innych klas oraz zaproszeni goście.

1.2. „Przyroda w literaturze” – rocznik 2014/2015

Projekt „Przyroda w literaturze” w roku szkolnym 2014/2015 realizowany był przez uczniów klasy IV c Szkoły Podstawowej w Wilczynie. Podobnie jak starsi koledzy, uczniowie rozpoczęli pracę nad projektem od odwiedzenia biblioteki i zapoznania się z utworami literackimi, w którym znalazły się opisy przyrody. W ten sposób powstał pomysł na działanie projektowe jakim było wykonanie przekładu intersemiotycznego wybranych fragmentów prozy i poezji, czyli przedstawienie ich za pomocą ilustracji. Działanie to przerodziło się w mały konkurs, w którym wszyscy uczniowie chętnie uczestniczyli. Z uwagi na fakt, że patronem szkoły jest Władysław Broniewski, uczniowie postanowili przyjrzeć się bliżej jego twórczości. Został ogłoszony konkurs na przekład intersemiotyczny wierszy autorstwa tego poety, a wszystkie powstałe prace zostały zamieszczone w albumach, które zaprezentowano podczas uroczystego zakończenia projektów 15 czerwca 2015 roku. Oto najciekawsze fragmenty tych albumów.

Album

„Przekład intersemiotyczny wierszy Władysława Broniewskiego”

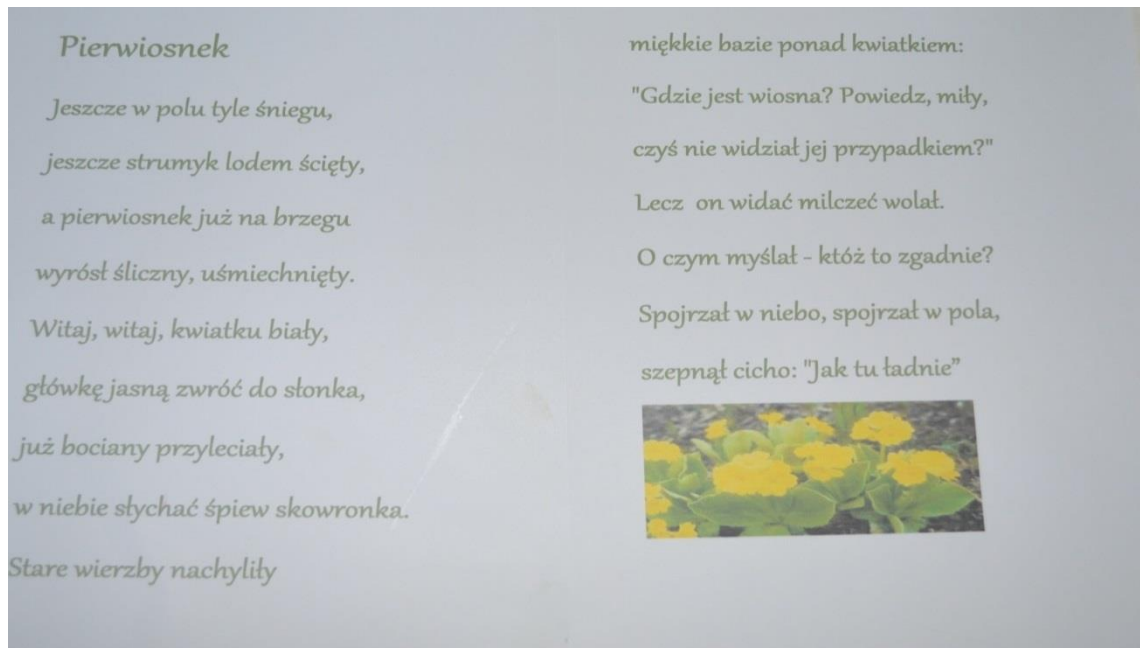
Wykonanie: Uczniowie klasy IV c - rocznik 2014/2015

Album zawiera najciekawsze wiersze Władysława Broniewskiego zawierające opisy przyrody, a następnie ilustracje do tych wierszy. Na początku uczniowie zajęli się przekładem wiersza pt. „Pierwiosnek”. W albumie zamieścili zarówno wiersz, jak i ilustracje do niego.

Album

„Przekład intersemiotyczny wierszy Władysława Broniewskiego”

Wiersz „Pierwiosnek”

Wykonanie: Uczniowie klasy IV c - rocznik 2014/2015

Prace zostały wykonane techniką plastyczną i w realistyczny sposób odzwierciedlają wszystkie elementy pięknej wiosennej przyrody, jakie zostały zawarte i opisane w wierszu. Pierwszą rolę w pracach odgrywa pierwiosnek, który jak wiadomo, wyrastając symbolizuje nadejście wiosny. Pojawieniu się pierwiosnka towarzyszy wiosenny krajobraz, który przedstawia piękne, zakwitające w promieniach słońca wierzby oraz bociany, które właśnie powróciły z corocznych wędrówek. Prace są bardzo pogodne i optymistyczne, ponieważ ukazują nadejście wiosny, na którą tak wszyscy co roku z niecierpliwością wyczekują.

Kolejny wiersz, któremu uczniowie postanowili poświęcić więcej uwagi to wiersz pt. „Zbieramy kasztany”, który obrazuje zbórkę tych owoców, widzianą oczyma poszczególnych uczniów. Uczniowie dowiedzieli się przy okazji, że kasztany to skarby jesieni, które nie tylko służą do zrobienia ludzików i stworków, ale to również świetny lek i kosmetyk.

Album „Przekład intersemiotyczny wierszy Władysława Broniewskiego”

Wykonanie: Uczniowie klasy IV c - rocznik 2014/2015

Wykonanie: Uczniowie klasy IV c - rocznik 2014/2015

Album

„Przekład intersemiotyczny wierszy Władysława Broniewskiego”

Wiersz „Zbieramy kasztany”

Zbieramy kasztany

Zbieramy kasztany,
robimy w nich dziurki,
a wtedy je można
nawlekać na sznurki.
Tak robi się lejce,
naszyjnik z koralu.
Kasztany, kasztany
będziemy zbierali.

Wykonanie: Uczniowie klasy IV c - rocznik 2014/2015

Wykonanie: Uczniowie klasy IV c - rocznik 2014/2015

Album

„Przeład intersemiotyczny wierszy Władysława Broniewskiego”

Wiersz „Zbieramy kasztany”

Wykonanie: Uczniowie klasy IV c - rocznik 2014/2015

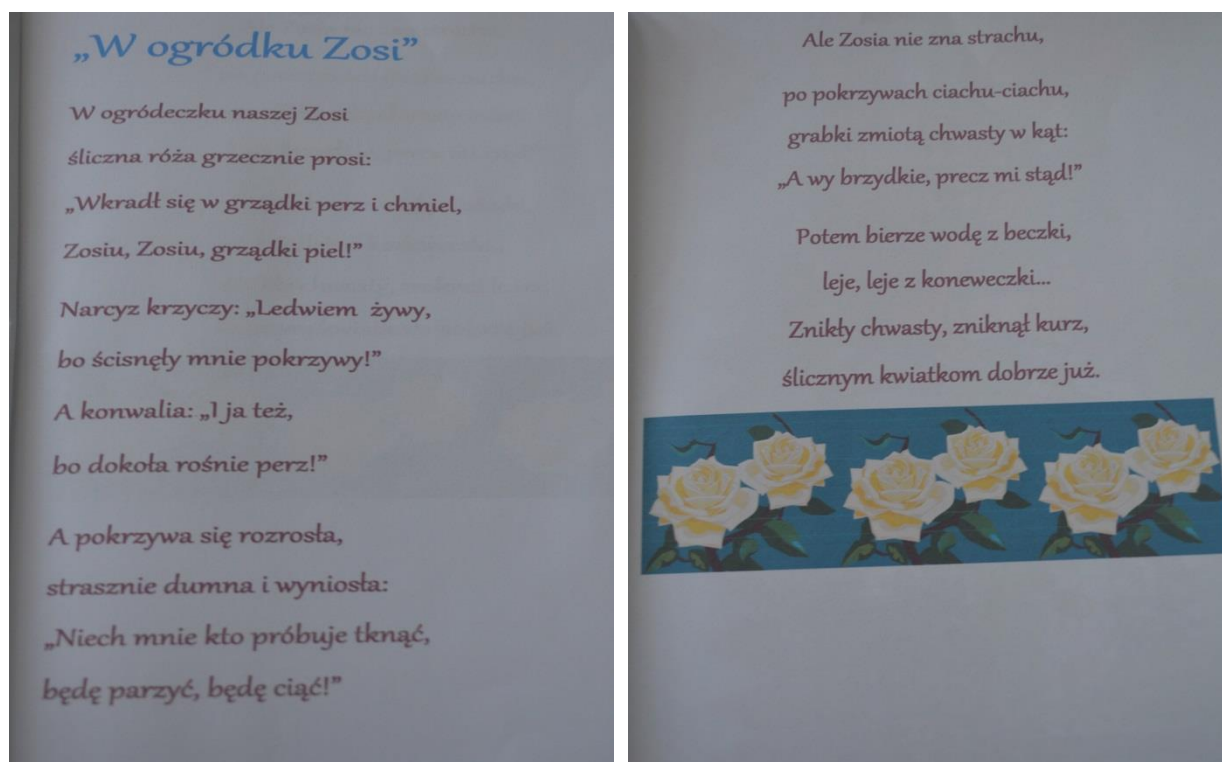
Prace nawiązują do klimatu jesiennego i przedstawiają tzw. kasztanobranie, a więc zbieranie kasztanów, któremu towarzyszy wesoły nastrój i wiele radości. Wszystkie prace są bardzo optymistyczne, ukazują piękną jesienną pogodę z mnóstwem promieni słonecznych oświetlających piękne kasztanowe drzewa.

Kolejny wiersz, który uczniowie postanowili zobrazować to wiersz pt. „W ogródeczku Zosi”. W albumie został zamieszczony najpierw wiersz, a następnie prace przedstawiające wizualny jego obraz.

Album

„Przekład intersemiotyczny wierszy Władysława Broniewskiego”

Wiersz „W ogródeczku Zosi”

Wykonanie: Uczniowie klasy IV c - rocznik 2014/2015

Wiersz przedstawia wiosenne prace porządkowe w ogródku, które wykonywane są przez dziewczynę, nazwaną w wierszu Zosią. Zosia wykonuje prace porządkowe, pielęgnuje i wrywa chwasty, podlewa grządki z kwiatami, dbając o nie i pielęgnując. Rysunki

przedstawiają pięknie zadbane ogrody, w które dziewczyna wkłada dużo serca i uczucia. Klimat prac wzbogacony jest promykami słońca, obrazującymi wiosenną porę.

Album

„Przekład intersemiotyczny wierszy Władysława Broniewskiego”

Wiersz „W ogródeczku Zosi”

Wykonanie: Uczniowie klasy IV c - rocznik 2014/2015

Uczniowie w ramach realizacji projektu postanowili również zobrazować elementy przyrody, jakich doszukiwali się w wierszach innych poetów. Wszystkie prace zamieszczone zostały w albumie pt. „Przyroda w literaturze”, przedstawionym poniżej. W albumie zamieszczone zostały m.in. wiersze Jana Brzechwy pt. „Psie smutki” oraz „Pomidor” a także wiersz Juliana Tuwima pt. „Spóźniony słowik”.

Album „Przyroda w literaturze”

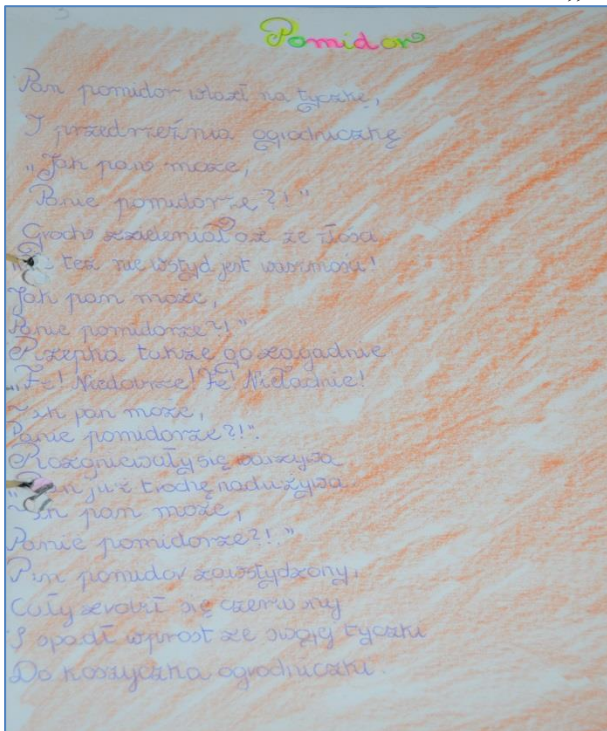

Wykonanie: Uczniowie klasy IV c - rocznik 2014/2015

Pierwszy z wierszy Jana Brzechwy jest chyba znany wszystkim dzieciom. Któż z nas nie zna „pomidora, który włożył na tyczkę”? Uczniowie realizujący projekt z wielką ochotą przypomnieli sobie wiersz, wpisali go do albumu, a następnie zrobili odpowiednią ilustrację. Pomidorowi towarzyszą inne warzywa, takie jak rzepa czy groch, a wiersz i wykonana do niego ilustracja w żartobliwy sposób ukazują „warzywne rozterki”.

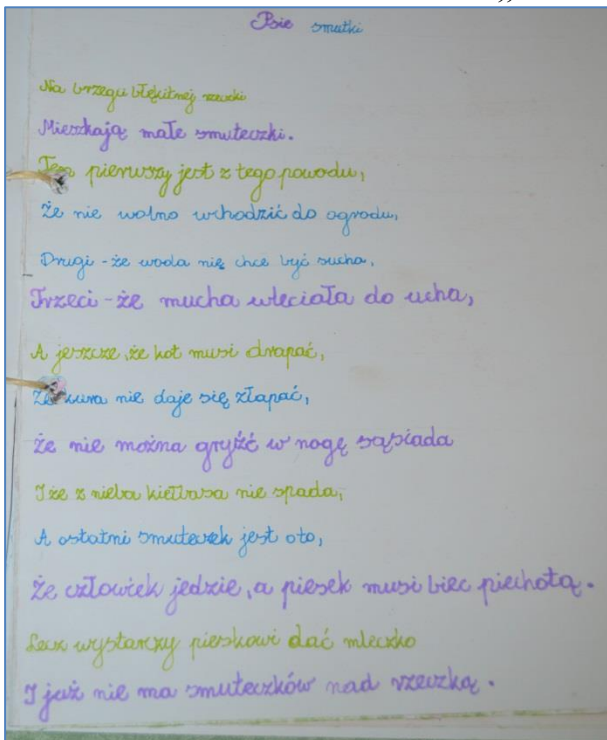
Kolejny wiersz o tytule „Psie smutki” w zabawny sposób ukazuje zmartwienia pieska,

„Pomidor”

Wykonanie: Uczniowie klasy IV c - rocznik 2014/2015

„Psie smutki”

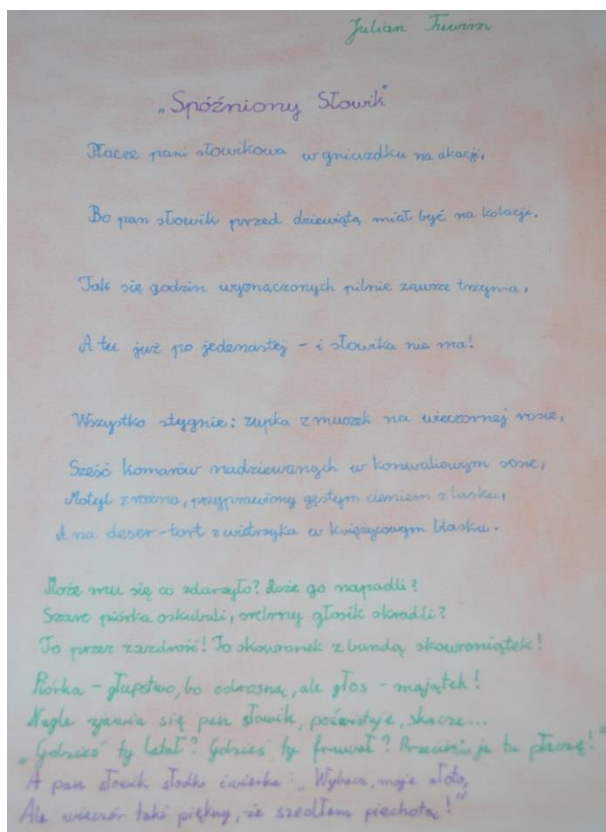

Wykonanie: Uczniowie klasy IV c - rocznik 2014/2015

z jakimi zwierzę to spotyka się na co dzień. Na obrazku widać jak na brzegu rzeczki siedzi zamyślony piesek i rozmyśla o swych „kłopotach”. Wśród nich jest mnóstwo błahych spraw, które znikają w momencie, gdy pies otrzymuje stawę, jaką jest mleko. Praca, mimo że przedstawia zasmuconego pieska, jest bardzo pogodna. Wykonana została w bardzo staranny, kolorowy i optymistyczny sposób. Wszystkie „psie smutki” rozgrywają się w malowniczo usytuowanym terenie, nad piękną rzeczką, pośród zieleni i w promieniach słońca.

Ostatni z wierszy pt. „Spóźniony słowik” opowiada o zmartwieniu „pani słowikowej”, która z niecierpliwością czeka na powrót męża. Wiersz jest metaforą i jest to zabawna opowieść z życia ludzi, przeniesiona w świat zwierząt. Pan i pani Słowikowa to przecież klasyczna para małżeńska, ukazująca żonę czekającą na męża z kolacją.

„Spóźniony słowik”

Wykonanie: Uczniowie klasy IV c - rocznik 2014/2015

Oprócz przekładu wierszy uczniowie w ramach zajęć wykonali kilka innych prac plastycznych, w których starali się zawrzeć w jak najbardziej realistyczny sposób metamorficzne opisy przyrody nawiązujące do powieści „Tajemniczy ogród”.

Tajemniczy ogród to zapomniany, zamknięty od 10 lat i otoczony murem zakątek wielkiego parku. Jest to ogród, w którym mimo zaniedbania i braku opieki, wciąż rosną róże i inne piękne, wymagające pielęgnacji kwiaty. Natura pokazuje swoją siłę, wystarczy odrobina starań, by rozkwitła pełnym blaskiem. W powieści zawarta jest przenośnia, odnosząca się do rzeczywistości, pokazująca, że warto jest zadbać o cały świat.

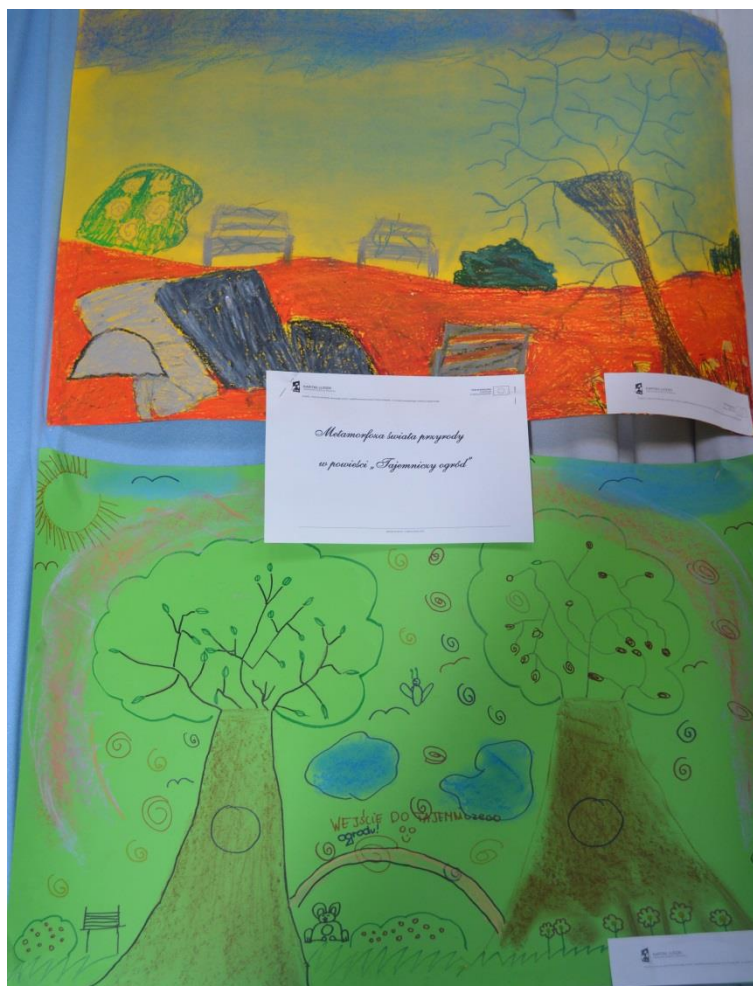
Prace zostały wykonane różnymi technikami plastycznymi, uczniowie używali zarówno farb, kredek, pisaków oraz flamastrów. Wszystkie prace zostały przedstawione na oficjalnym zakończeniu projektów.

Wystawa prac plastycznych „Przyroda w literaturze”

Wykonanie: Uczniowie klasy IV c - rocznik 2014/2015

Wystawa prac plastycznych „Przyroda w literaturze”

Wykonanie: Uczniowie klasy IV c - rocznik 2014/2015

Tematyka projektu i zagadnienia, jakie były podczas zajęć realizowane, cieszyły się dużym zainteresowaniem. Uczniowie chętnie uczestniczyli w zajęciach, wyszukując w różnych źródłach informacji przykładów wierszy o tematyce przyrodniczej, które mogliby zobrazować za pomocą ilustracji. W ten sposób poznawali nie tylko dzieła literackie, ale uczyli się odkrywać przyrodę na nowo i dostrzegać jej piękne oblicze. Zajęcia rozwijały twórcze myślenie uczniów, łącząc pracę umysłową z działaniami praktycznymi. Uczniowie pogłębili wiedzę z zakresu nauk przyrodniczych i humanistycznych, rozwijając przy tym własną kreatywność i wzmacniając motywację poznawczą.

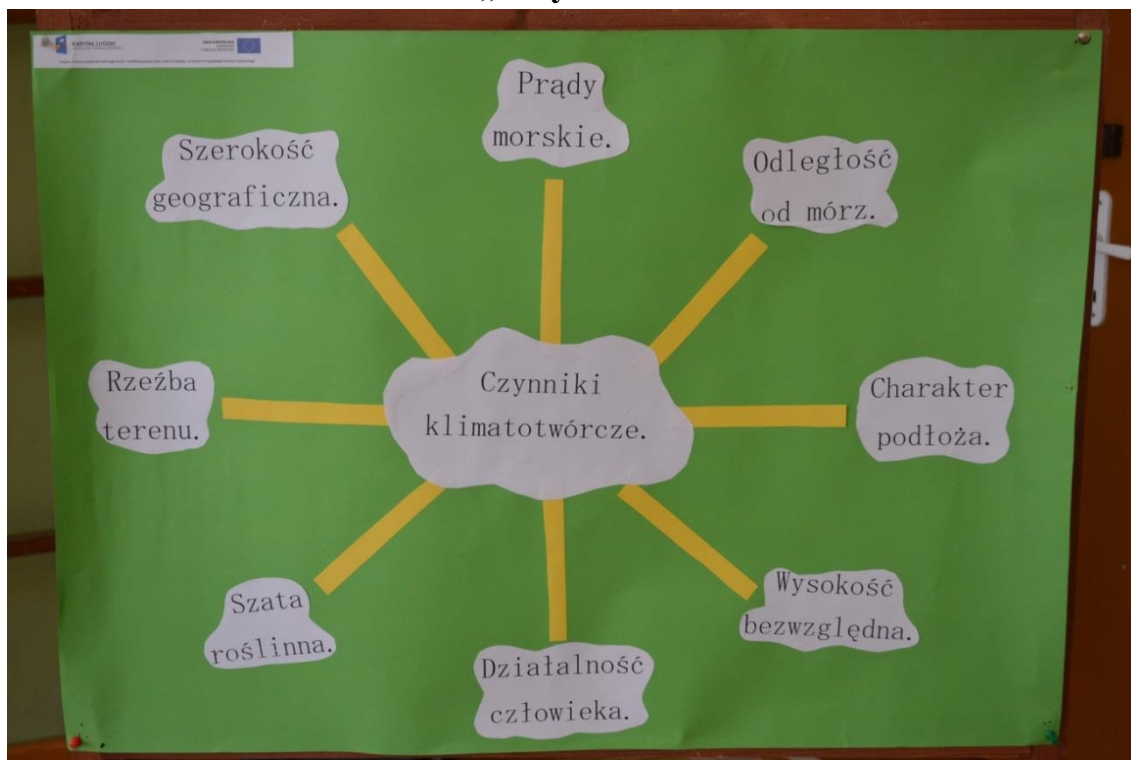
2.1. „Chrońmy klimat oszczędzając energię” – rocznik 2013/2014

Do realizacji projektu edukacyjnego „Chrońmy klimat oszczędzając energię” przystąpiło 16 uczniów z klasy IV b szkoły Podstawowej w Wilczynie. Uczniowie od samego początku z dużym zaangażowaniem zaplanowali pracę i omówili sposób realizacji poszczególnych etapów pracy nad projektem. Wszystkie efekty ich pracy zostały przedstawione na oficjalnej prezentacji w szkole. Droga do zakończenia projektu była długa, ale zarazem bardzo ciekawa i inspirująca.

Temat bardzo zaciekał wszystkich uczestników, w związku z czym przeprowadzono „burzę mózgów”, podczas której każdy mógł wykazać się swoim pomysłem na przedstawienie wizji projektu. Na początku zajęć zostały omówione podstawowe zagadnienia związane z klimatem oraz czynnikami jakie mają na niego wpływ. Uczniowie chętnie przeszukiwali różne źródła informacji w celu wskazania tych czynników, które mają największy wpływ na klimat. Na podstawie wyszukanych informacji powstał plakat pt.: „Czynniki klimatotwórcze”, z którego można wyczytać, że m.in. prądy morskie, odległość od mórz, szata roślinna, rzeźba terenu, wysokość bezwzględna, charakter podłoża szerokość geograficzna a wreszcie działalność człowieka – to główne czynniki wpływające na nasz klimat.

Ostatni z czynników, a więc działalność człowieka stał się inspiracją do powstania kolejnego z plakatów „W jaki sposób możemy oszczędzać energię?”. W celu lepszego zaznajomienia się z tematem, uczniowie spotkali się ze sprzedawcą sprzętu RTV, który opowiedział im w jaki sposób wykorzystanie sprzętu elektrycznego może przyczynić się do wzrostu lub zmniejszenia zużycia energii. Wszystkie uzyskane informacje zostały przedstawione na plakacie, który zawiera bardzo cenne wskazówki, w jaki sposób używać przedmioty codziennego użytku. Plakat ukazuje problem, ale i poucza. Każdy, kto zobaczy plakat, może zastanowić się nad własnym postępowaniem i już nigdy nie zostawi niepotrzebnie ładowarki w gniazdku, nie włoży do lodówki ciepłych produktów, a pralkę czy zmywarkę włączy tylko wtedy, kiedy będą pełne. Również kupując nowy sprzęt, powinniśmy wybierać cechujący się wysoką klasą energetyczną, a tradycyjne żarówki powinniśmy zamienić na energooszczędne.

Plakat „ Czynniki klimatotwórcze”

Wykonanie: Uczniowie klasy IV b rocznik 2013/2014

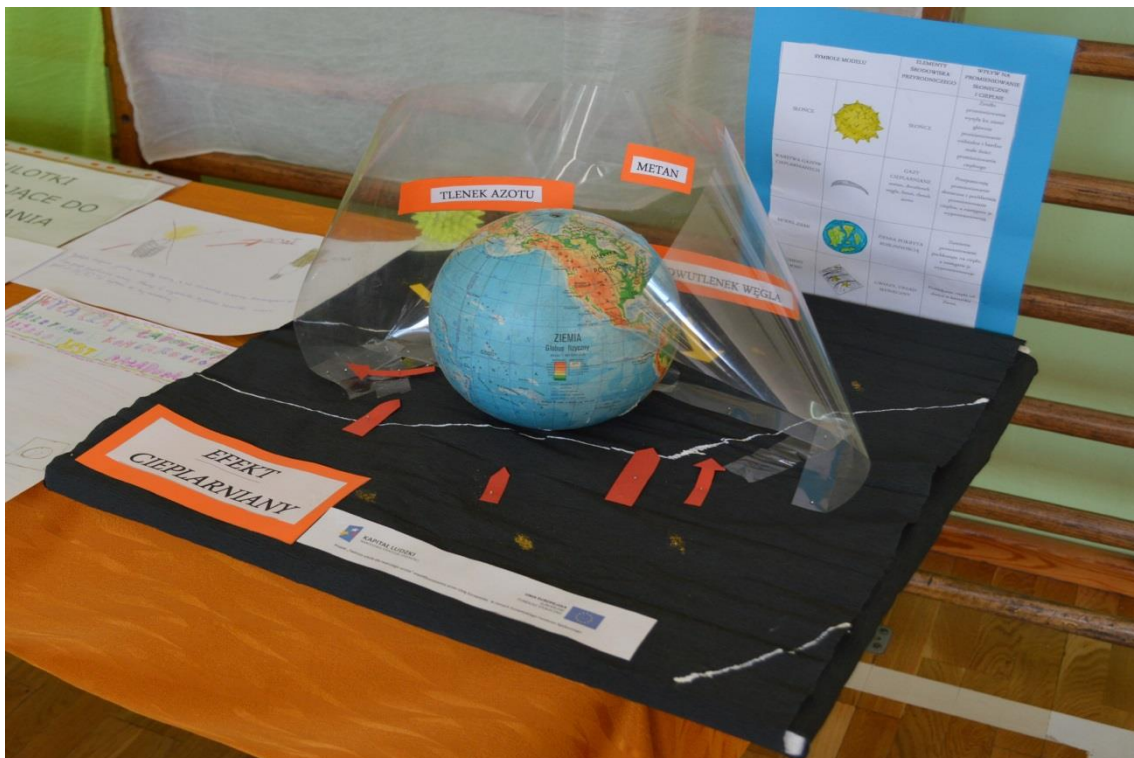
Plakat „W jaki sposób możemy oszczędzać energię?”

W JAKI SPOSÓB	MOŻEMY	OSZCZĘDZAĆ	ENERGIĘ ?
wyłącz z gniazdka ładowarkę do telefonu kiedy jej nie używasz.	Nie zostawiaj włączonego komputera na noc czy na weekend.	wybieraj sprzęt elektryczny wysokiej klasy energicznej.	A++
Nie wkładaj do lodówki ciepłych produktów.	Jeśli planujesz dłuższą przerwę – wyłącz komputer.	Korzystaj z funkcji zarządzania energią komputera i usypiania monitora.	
Każde urządzenie włączaj dopiero wtedy, gdy zamierzasz go użyć.	wymień tradycyjne żarówki na energooszczędne.	Jeżeli używasz laptopa po naładowaniu baterii zawsze wyłączaj go z sieci.	
Nie umieszczaj lodówki w pobliżu źródeł ciepła ani w miejscu silnie nasłonecznionym.	wyłącz światło, kiedy go nie potrzebujesz.	Najpierw zaplanuj i przygotuj pracę, a potem włącz komputer.	
Nie zasłaniaj okien w ciągu dnia, jak najdłużej wykorzystuj światło naturalne.	Zastąp oświetlenie ogólne oświetleniem punktowym.	Pralkę i zmywarkę włączaj wtedy, kiedy są pełne.	

Wykonanie: Uczniowie klasy IV b rocznik 2013/2014

Zmiana zaledwie tych kilku nawyków może przyczynić się do zwiększania efektywności energetycznej w polskich gospodarstwach domowych, a co za tym idzie, może przyczynić się do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych. To właśnie emisja gazów cieplarnianych stanowi duże zagrożenie dla ludzi, o czym uczniowie mogli się dowiedzieć pracując nad makietą pt. „Efekt cieplarniany” przedstawiającą globus kuli ziemskiej, z którego wydobywają się gazy emitowane do atmosfery.

Makieta „Efekt cieplarniany”

Wykonanie: Uczniowie klasy IV b rocznik 2013/2014

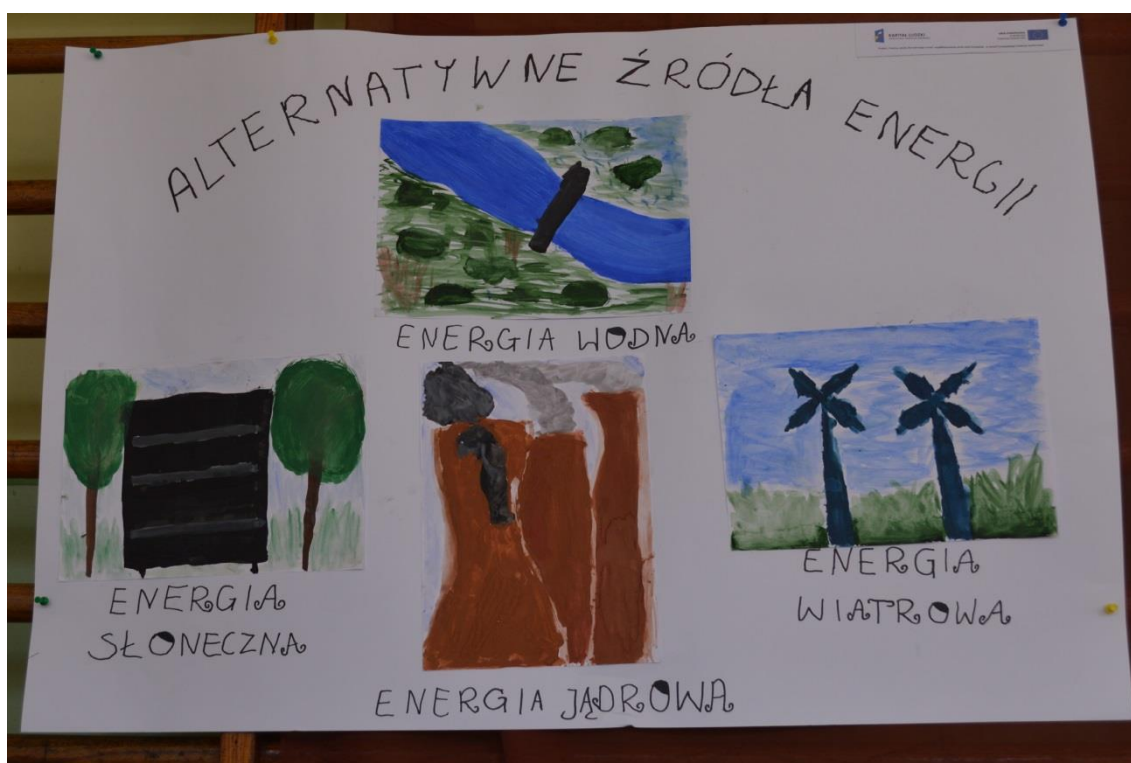
W celu odpowiedniego przedstawienia problemu, uczniowie na początku pracy nad makietą przeprowadzili dyskusję na temat tego czym jest efekt cieplarniany i jak można mu przeciwdziałać. Dowiedzieli się, jakie negatywne skutki może nieść ze sobą to zjawisko, a mianowicie, że może powodować: podniesienie poziomu mórz i zalanie bardzo zaludnionych terenów, częstsze i gwałtowniejsze występowanie takich zjawisk, jak huragany czy powodzie oraz choroby tropikalne, takie jak malaria. Dodatkowo, w trakcie zajęć, uczniowie wykonali doświadczenie pokazujące, na czym polega wzmożony efekt cieplarniany, zapoznali się z kalkulatorem przeliczania W na kWh i kosztów zużycia energii oraz z kalkulatorem emisji dwutlenku węgla. Podczas tych zajęć mogli samodzielnie

przeliczyć, ile gazu do atmosfery emituje przeciętna rodzina i ile kosztuje korzystanie ze sprzętów elektrycznych.

Techniką plastyczną został wykonany również plakat przedstawiający alternatywne źródła energii, takie jak: energia słoneczna, jądrowa, wiatrowa oraz wodna.

Plakat „Alternatywne źródła energii”

Wykonanie: Uczniowie klasy IV b rocznik 2013/2014

Przy okazji tworzenia plakatu młodzież dowiedziała się, że obecnie świat uzależniony jest od tradycyjnych źródeł energii (paliw kopalnych). Ciągły jednak wzrost zapotrzebowania na energię, kurczenie się zasobów kopalnianych oraz względy ekologiczne i ekonomiczne stawiają przed ludźmi nowe wyzwania w tej dziedzinie. Wiadomo, że kiedyś wszystkie złoża ropy czy węgla ulegną wyczerpaniu, a alternatywą dla nich mogą okazać się właśnie odnawialne źródła energii. Uczniowie tworząc plakat zrozumieli, że istnieje wiele darmowych źródeł energii, które w połączeniu z nowoczesną techniką i technologią, mogą rozwijać się na dużą skalę, tworząc elektrownie wiatrowe, wodne, jądrowe oraz słoneczne.

Kolejnym ciekawym pomysłem uczniów było zorganizowanie, w ramach grupy, konkursu na ulotkę zachęcającą do ochrony klimatu poprzez oszczędzanie energii. W pracę zaangażowało się kilku uczniów, którzy stworzyli plakaty przedstawiające sceny z życia codziennego i zobrazowali problem zużywania energii.

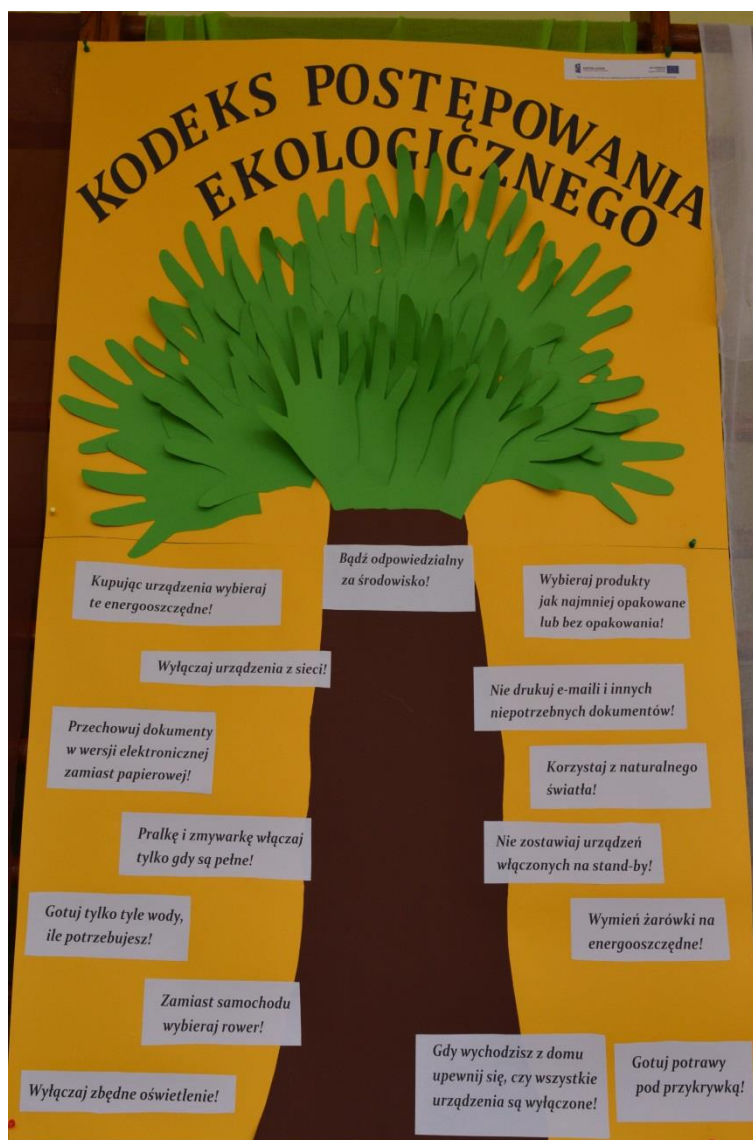
Ulotki zachęcające do oszczędzania energii

Wykonanie: Uczniowie klasy IV b rocznik 2013/2014

Efektom końcowym pracy było zredagowanie i wykonanie plakatu „Kodeksu postępowania ekologicznego”. Symbolem plakatu jest drzewo, wokół którego zamieszczone zostały hasła, jakie uczniom kojarzyły się z ekologiczną postawą. Są wśród nich m.in. takie hasła, jak: Wyłączaj zbędne oświetlenie!; Zamiast samochodu wybieraj rower!; Gotuj tyle wody, ile potrzebujesz!; Kupując urządzenia, wybieraj te najbardziej energooszczędne!; Przechowuj dokumenty w wersji elektronicznej, zamiast papierowej!; Wyłączaj urządzenia z sieci!; Pralkę i zmywarkę włączaj tylko, gdy są pełne!. Wszystkie te hasła zostały opatrzone hasłem przewodnim znajdującym się na samej „górze” drzewa pt. : „ Bądź odpowiedzialny za środowisko”. Uczniowie w ten sposób chcieli ukazać problem ochrony środowiska i uświadomić odbiorcom, że każdy z nas jest częścią środowiska i jest za nie odpowiedzialny.

Plakat „Kodeks postępowania ekologicznego”

Wykonanie: Uczniowie klasy IV b rocznik 2013/2014

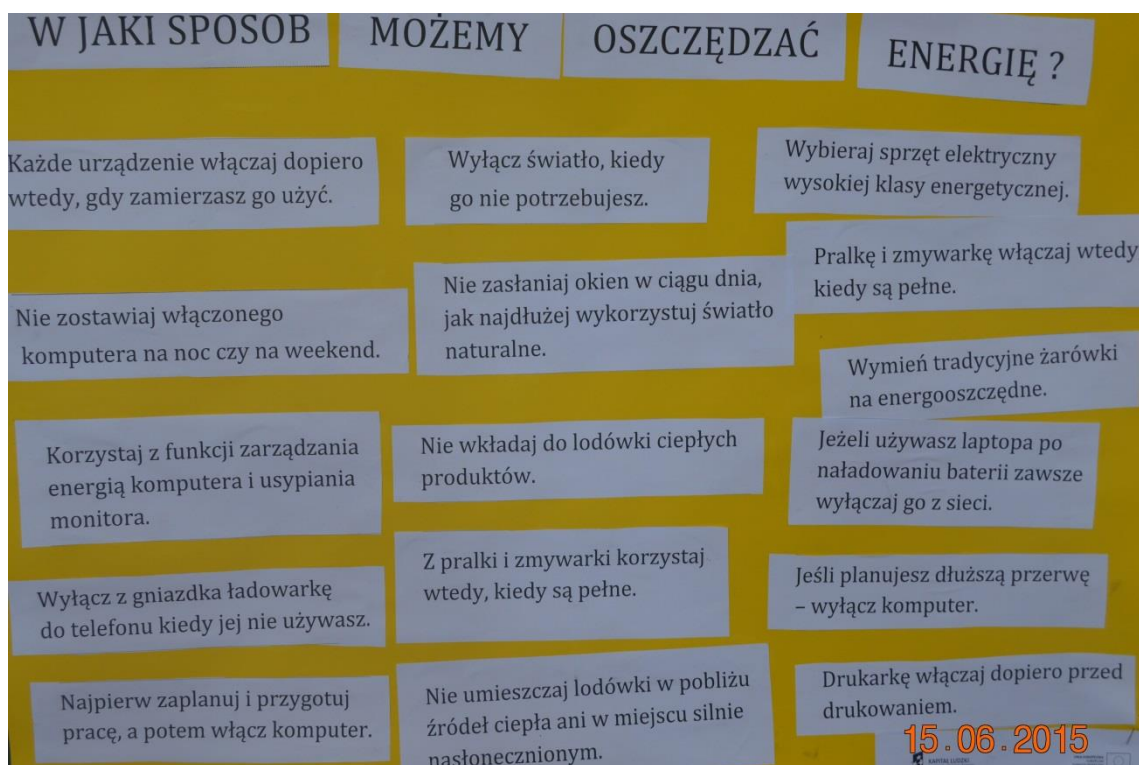
Podsumowując pracę nad projektem, można stwierdzić, że wzbudziła ona wśród uczniów duże zainteresowanie i zadowolenie. Nabyli wiele nowych umiejętności, zdobyli wiedzę, w jaki sposób mogą oszczędzać energię, co na pewno okaże się pomocne w codziennym życiu. Każdy z uczestników zrozumiał, że ma wpływ na klimat i na to, co się dzieje z klimatem, że człowiek jest częścią świata i od tej części właśnie należy zaczynać walkę o lepszy świat.

2.2. „Chrońmy klimat oszczędzając energię” – rocznik 2014/2015

W roku szkolnym 2014/2015 do realizacji projektu edukacyjnego „Chrońmy klimat oszczędzając energię” przystąpiło 20 uczniów z klasy IV a szkoły Podstawowej w Wilczynie. Uczniowie z chęcią przystąpili do działań projektowych, ponieważ uznali, że ich tematyka jest bardzo interesująca i dzięki udziałowi w projekcie łatwiej zrozumieją i wcielią w życie zasady ochrony środowiska i dbania o klimat. Uczniowie w trakcie realizacji zajęć zapoznali się z ważnymi informacjami na temat klimatu, wykonując wiele ciekawych prac, które zaprezentowali na oficjalnym zakończeniu projektów.

Podobnie jak w poprzednim roku prace projektowe rozpoczęły się od omówienia znaczenia energii i tego, jak nadmierne jej wykorzystywanie niekorzystnie wpływa na środowisko. Uczniowie przygotowali plakat pt. „W jaki sposób możemy oszczędzać energię?”, w którym zostały zawarte najistotniejsze czynniki powodujące zmniejszenie zużycia energii, a co za tym idzie ochronę środowiska.

Plakat „W jaki sposób możemy oszczędzać energię?”

Wykonanie: Uczniowie klasy IV a - rocznik 2014/2015

Uczniowie podobnie jak starsi koledzy realizujący projekt w roku poprzednim, postanowili spotkać się ze sprzedawcą sprzętu AGD RTV, który opowiedział im w jaki sposób wykorzystanie sprzętu elektrycznego może przyczynić się do wzrostu lub zmniejszenia zużycia energii. W ten sposób powstał plakat zawierający same cenne wskazówki na temat tego, jak postępować, aby zużywać jak najmniej energii. Najcenniejsze wskazówki zawarte na plakacie to m.in.: „Każde urządzenie włączaj dopiero gdy chcesz go użyć”, „Nie zostawiaj włączonego komputera na noc czy na weekend”, „Wyłącz światło gdy go nie potrzebujesz”, „Nie wkładaj ciepłych posiłków do lodówki”, „Wymień tradycyjne żarówki na energooszczędne”. Ponadto z plakatu możemy wyczytać, że powinniśmy jak najdłużej korzystać z energii słonecznej, wszystkie urządzenia należy włączać dopiero bezpośrednio przed użyciem, a ładowarki zawsze należy wyjmować z gniazdka. W nawiązaniu do plakatu z tzw. „przykazaniami” powstał inny, ilustrujący obrazowo jak należy postępować, aby wpływać na zmniejszenie zużycia energii. Ilustracje przedstawiają większość haseł, które zostały umieszczone na plakacie „W jaki sposób możemy oszczędzać energię?”.

Plakat „Jak oszczędzać energię?”

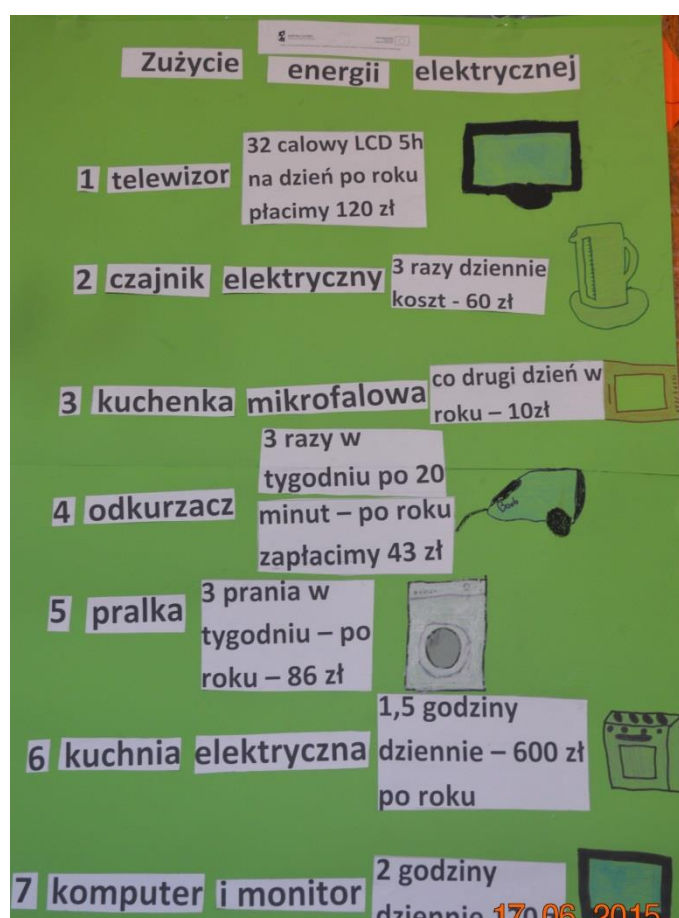

Wykonanie: Uczniowie klasy IV a - rocznik 2014/2015

Uczniowie ze smutkiem przyznali, że do tej pory nie zwracali uwagi na te zachowania, jednak praca nad tematem zmusiła ich do refleksji i zgodnie przyznali, że zmieniają swoje nawyki i spróbują do ich przekonać również własne rodziny i znajomych.

Analizując problem nadmiernego zużycia energii, uczniowie zapoznali się z kalkulatorem przeliczania W na kWh i kosztów zużycia energii. Postanowili sprawdzić, ile „kosztuje” korzystanie z przedmiotów codziennego użytku i tak powstał plakat, na którym zamieszczone zostały informacje o tym, ile płacimy za korzystanie z telewizora, czajnika elektrycznego, kuchenki mikrofalowej, komputera, odkurzacza oraz pralki.

Plakat „Zużycie energii elektrycznej”

Wykonanie: Uczniowie klasy IV a - rocznik 2014/2015

Jak widać po przeliczeniu, nie są to wcale małe kwoty, a można je zmniejszyć stosując się do zaleceń jakie uczniowie przedstawili na poprzednich plakatach.

Rozmawiając o klimacie, uczniowie słusznie stwierdzili, że to człowiek jest w największym stopniu odpowiedzialny za niszczenie środowiska. Niestety, w dobie postępu technologicznego, ludzie często zapominają o środowisku, o tym jaką odgrywa ono

dla nas rolę. W celu przedstawienia tematu uczniowie przygotowali plakat pt. „Działalność człowieka wpływająca na zmianę klimatu”.

Plakat „Działalność człowieka wpływająca na zmianę klimatu”

Wykonanie: Uczniowie klasy IV a - rocznik 2014/2015

Plakat składa się z czterech ilustracji, obrazujących główne czynniki wpływające na zmianę klimatu. Pierwsze dwa rysunki przedstawiają zanieczyszczanie powietrza nadmierną emisją dwutlenku węgla przez wielkie samochody i pojazdy codziennie przemierzające ulice. Kolejny rysunek przedstawia zanieczyszczanie wód przez różnego rodzaju ścieki, spływające z dużych fabryk czy przedsiębiorstw, natomiast ostatni rysunek przedstawia wycinkę drzew w lesie. Plakat obrazuje jak duża jest ingerencja człowieka w środowisko, dlatego powinniśmy zrobić wszystko, aby zmniejszać tę ingerencję i dbać o środowisko, które jest naszym wspólnym dobrem.

Uczniowie przekonali się, że energia od zawsze była, jest i będzie potrzebna ludziom w ich codziennym życiu tj. w transporcie, produkcji przemysłowej, ogrzewaniu czy oświetleniu. Ciągły wzrost zapotrzebowania na energię, zmniejszanie się zasobów kopalnianych, a przede wszystkim względy ekologiczne i ekonomiczne stawiają przed ludźmi nowe wyzwania w tej dziedzinie i zmuszają do poszukiwania innych alternatywnych źródeł energii, które zostały przedstawione na plakacie pt. „Alternatywne źródła energii”.

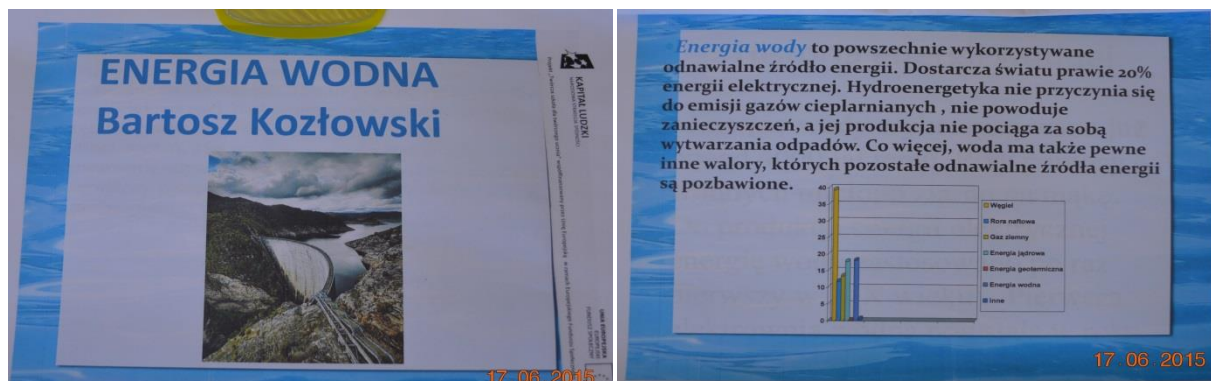
Plakat „Alternatywne źródła energii”

Wykonanie: Uczniowie klasy IV a - rocznik 2014/2015

Plakat przedstawia takie źródła energii, jak energia słoneczna, wiatrowa, wodna i jądrowa, z których korzystanie jest o wiele bardziej ekologiczne od tradycyjnych źródeł energii. Pracując nad alternatywnymi źródłami energii uczniowie bliżej postanowili się przyjrzeć tematowi energii wodnej. Bartosz Kozłowski przygotował album poświęcony tej tematyce.

Prezentacja „Energia wodna”

Historia energii wodnej

Energię wody wykorzystywano już ponad 4000 lat temu. Przy pomocy kół wodnych mielono ziarno na mąkę. Do produkcji energii elektrycznej energię wody zastosowano po raz pierwszy w XIX wieku. Pierwsza elektrownia wodna powstała w roku 1882 w mieście Appleton. Do roku

Rodzaje elektrowni wodnych

Elektrownia zbiornikowa (regulacyjna) - jest mniejszym stopniu niż przepływowa uzależniona od ilości energii, dostarczonej w danym momencie przez wodę

• **Elektrownia szczytowo-pompowa** - posiada dwa zbiorniki wodne: górny (np. jezioro) i dolny (np. spiętrzone doliny rzek). Elektrownie szczytowo-pompowe są kosztowne, trudno jednak znaleźć alternatywną formę magazynowania tak dużych ilości energii.

• **Elektrownia pływowa** - To elektrownia wodna wykorzystująca do produkcji energii elektrycznej przyplawy i odpływy morza bądź oceanu spowodowane przyciąganiem grawitacyjnym Księżyca i - w mniejszym stopniu - Słońca oraz ruchem obrotowym Ziemi.

Czy wiesz, że...
4,27 mln funtów przeznaczył rząd Wielkiej Brytanii na budowę elektrowni pływowej w zatoce Strangford Lough u wybrzeży Irlandii Północnej. Instalacja o mocy 1 MW zostanie oddana do użytku w połowie roku 2006. Dwie elektrownie pływowe już od ponad 2 lat pracują na angielskim wybrzeżu North Devon.

• **Elektrownia maremotoryczna** - zwana inaczej falowo-wodną, produkuje energię elektryczną z energii fal lub prądów morskich bądź oceanicznych.

• **Elektrownia maretermiczna** - Nazywana również oceanotermiczną, produkuje energię elektryczną z energii cieplnej, której źródłem jest różnica temperatur między ciepłymi warstwami powierzchniowymi a zimnymi warstwami głębinowymi morza.

• **Elektrownia przepływowa** - Elektrownie przepływowe mogą pracować prawie bez przerwy, przez nie energii zależy jednak od ilości wody, przepływającej akurat w rzece, elektrownie przepływowe nie posiadają bowiem zbiornika wodnego.

Budowa elektrowni wodnej

Elementy elektrowni wodnej

• **Zapora** - Nie jest niezbędna we wszystkich rodzajach hydroelektrowni, większość elektrowni wodnych posiada jednak zapory. Ta przegradzająca dolinę rzeki i spiętrzająca jej wody budowla może zostać wzniesiona w rozmaitych celach: dla utworzenia zbiornika rekreacyjnego, stawu hodowlanego, zbiornika przeciwpowodziowego itp.

• **Linie przesyłowe** - Wyprodukowaną w elektrowni energię elektryczną transmitują na miejsce odbioru linie przesyłowe.

• **Generator** - wytwarza z energii mechanicznej czyli energię elektryczną. Praca generatora, zwanego także prądnicą opiera się na prawie indukcji elektromagnetycznej.

Wykonanie: Bartosz Kozłowski - klasa IV a rocznik 2014/2015

Album zawiera wiele cennych i ciekawych informacji dotyczących energii wodnej. Dowiedzieć się możemy, że energię tę wykorzystywano już ponad 4 tysiące lat temu przy

mieleniu ziarna na mąkę, wykorzystując do tego celu wodne koła. Energia wodna dostarcza światu prawie 20 % energii elektrycznej, nie powoduje emisji gazów cieplarnianych oraz nie zanieczyszcza powietrza. Istnieje wiele rodzajów elektrowni wodnych, różniących się budową oraz sposobem wytwarzania energii. Jest to powszechnie wykorzystywane alternatywne źródło energii.

Uczniowie realizując projekt, pogłębili swoją wiedzę z zakresu nauk przyrodniczych, dowiedzieli się wielu ciekawych i cennych informacji na temat środowiska oraz tego, jak należy o środowisko dbać. Z dumą stwierdzili, że nauka ta nie pójdzie na marne, że wniosą do swojego codziennego życia wszystkie cenne wskazówki, z jakimi spotkali się na zajęciach. Nauczyli się, jak dbać o środowisko i jego walory. Uczniowie, podobnie jak starsi koledzy realizujący ten sam projekt rok wcześniej, zrozumieli, że każdy z nas ma wpływ na klimat i to, co się z nim dzieje i że warto troszczyć się o środowisko, a walkę o lepszy świat należy rozpoczynać od samego siebie.

3.1. „Pogoda i klimat, woda i skała, ekosystem” – rocznik 2013/2014

Projekt „Pogoda i klimat, woda i skała, ekosystem” realizowany był przez uczniów klasy IV a Szkoły Podstawowej w Wilczynie w roku szkolnym 2013/2014. Jak sama nazwa wskazuje, zakres tematyki projektu był bardzo szeroki i dotyczył środowiska przyrodniczego. Uczniowie skupili się głównie na tematyce skał i minerałów oraz pogody i zbiorników wodnych występujących na terenie Gminy Wilczyn. Poznali rośliny i zwierzęta występujące w ich otoczeniu oraz zapoznali się z pojęciem ekosystemu.

Uczniowie w ramach pracy nad projektem postanowili stworzyć własne kolekcje minerałów i skał. Na początku zajęć przeszukiwali różne źródła informacji w celu wyszukania wskazówek, w jakich miejscach można poszukać najciekawsze minerały. W trakcie kolejnych zajęć odbyło się kilka wycieczek, po to, aby poszukać ciekawe i interesujące okazy. Kilku z uczniów stworzyło swoją własną mini kolekcję próbek skamieniałości i minerałów. Każda najmniejsza skała została przez uczniów oznaczona poprzez nadanie numeru, a następnie opisana w albumie utworzonym specjalnie do kolekcji.

„Kolekcje skał, minerałów i skamieniałości”

Wykonanie: Uczniowie klasy IV a rocznik 2013/2014

„Kolekcje skał, minerałów i skamieniałości”

Wykonanie: Uczniowie klasy IV a rocznik 2013/2014

Przy okazji uczniowie nauczyli się określać kolor, strukturę oraz wagę skał i minerałów. Uczyli się również określania ich pochodzenia, klasyfikowania oraz twardości. Nauczyli się określać twardość skał według skali Mohsa, czyli dziesięciostopniowej skali twardości minerałów charakteryzującej odporność na zarysowania materiałów twardszych przez materiały bardziej miękkie. Według tej skali minerały są ustawione od najbardziej miękkiego do najtwardszego. Dodatkowo uczniowie wykonywali doświadczenia związane z warstwami osadowymi skał. W tym celu zbierali próbki żwiru, piasku o grubszych ziarenkach oraz piasku o drobnych ziarenkach, ucząc się ich rozpoznawania.

„Doświadczenia”

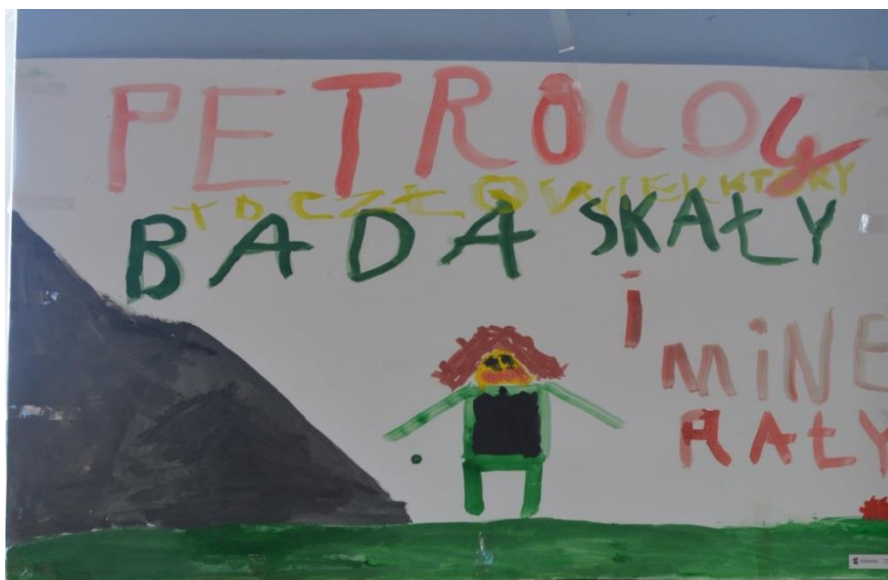

Wykonanie: Uczniowie klasy IV a rocznik 2013/2014

Podczas prac związanych z badaniem skał i minerałów uczniowie dowiedzieli się, że osoba która zajmuje się ich badaniem nazywana jest Petrologiem, a nauka o skałach to Petrologia. W związku z tym, postanowili zrobić plakaty przedstawiające Petrologa i jego pracę. A oto przykłady tych plakatów:

Plakaty „Petrolog”

Wykonanie: Uczniowie klasy IV a rocznik 2013/2014

Podobną techniką plastyczną został również wykonany plakat pt. „Ekosystem”. Pomysł na zrobienie plakatu pojawił się w momencie, gdy na zajęciach poruszony został temat ekosystemu i podstawowych zagadnień z nim związanych. Uczniowie dowiedzieli się, że ekosystem to inaczej fragment przyrody, którą tworzy zespół współzależnych od siebie organizmów roślinnych i zwierzęcych wchodzących we wzajemne związki wraz z przestrzenią fizyczną zajmowaną przez te organizmy. Ekosystem to wszystko, co tworzy nasze otoczenie, dlatego uczniowie postanowili stworzyć plakat nawiązujący do ochrony środowiska, a więc ekosystemu. Pierwszym skojarzeniem okazało się segregowanie śmieci, które zostało przedstawione na poniższym plakacie.

Plakaty „Ekosystem”

Wykonanie: Uczniowie klasy IV a rocznik 2013/2014

Tworząc plakat, uczniowie poruszyli tak ważny, a zarazem często zapomniany problem segregacji odpadów i dbałości o środowisko. Uczniowie uświadomili sobie, jak ważne jest prawidłowe selekcjonowanie śmieci i oddzielenie tworzyw sztucznych od szkła czy papieru. Przekonali się również, że segregacja przynosi wymierne korzyści, takie jak: pozyskanie surowców wtórnych, zwiększenie świadomości ekologicznej i wydłużenie żywotności składowiska, wyrobienie nawyków porządku, oszczędności i gospodarności oraz ograniczenie zagrożenia dla środowiska i zdrowia człowieka.

Uczniowie przekonali się, że ekosystem to przede wszystkim rośliny i zwierzęta. W związku z tym na zajęciach dużo czasu poświęcili na wyszukiwanie różnych przedstawicieli roślin i zwierząt naszego klimatu. W nawiązaniu do tematu powstały trzy plakaty pt. „Rośliny”, „Ssaki” oraz „Gady płazy”. Najciekawsze ich zdaniem gatunki zamieścili na plakatach, które można było oglądać na spotkaniu inauguracyjnym zakończeniu projektów. Na plakatach zamieszczone zostały ssaki, takie jak: sarna, łasica, borsuk, szczur, kret, kuna, dzik, gronostaj oraz przedstawiciele gadów i płazów, takie jak: żaba, ropucha zielona, jaszczurka zwinka, jaszczurka żyworodna, kumak nizinny oraz gniewosz plamisty.

Plakaty „Rośliny”, „Ssaki”, „Gady, płazy”

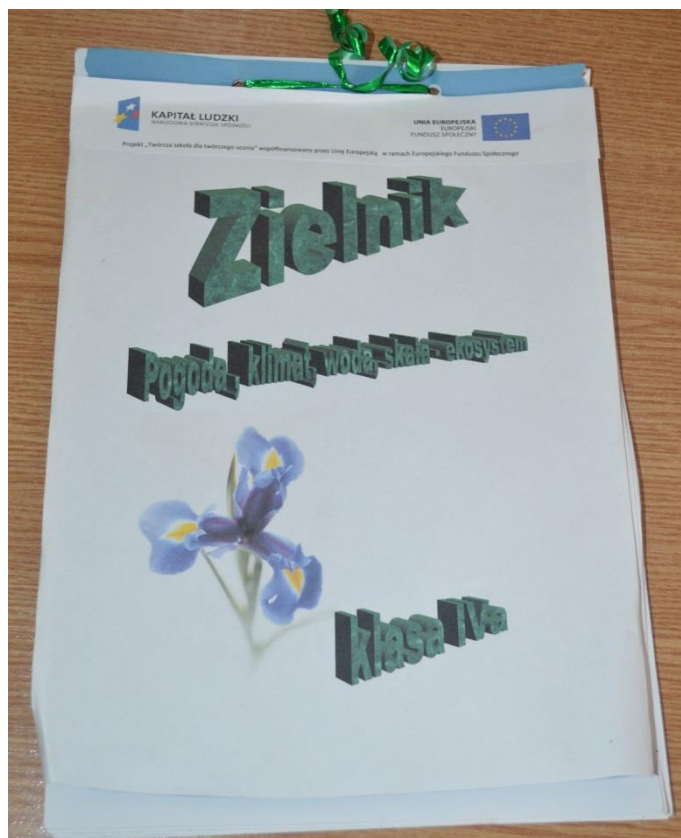

Wykonanie: Uczniowie klasy IV a rocznik 2013/2014

Uczniowie pracując nad plakatami uczyli, się rozpoznawać i rozróżniać różne gatunki, poznając w ten sposób ciekawostki na ich temat. Podczas prac na plakatem dotyczącym roślin, uczniowie w celu lepszego poznania tematu sami uczyli się zbierania i rozpoznawania różnych gatunków roślin, z których następnie przygotowali zielniki. W ten sposób nie tylko utrwaliли wiedzę z zakresu przyrody, ale mogli wykazać się manualnie, plastycznie i technicznie.

„Zielnik”

Wykonanie: Uczniowie klasy IV a rocznik 2013/2014

Praca nad projektem dała uczniom dużo satysfakcji i zadowolenia. Pozwoliła spojrzeć na naukę innym okiem, poprzez pryzmat zabawy i rozrywki. Projekt rozbudził w uczniach chęć poznawania świata i jego elementów składowych. Uczniowie przekonali się, że szkoła może być ciekawa i interesująca, wystarczy tylko trochę chęci, a wszystkie dotąd mało ciekawe definicje można zamienić na efektywne działanie, które przybliży nas do przyrody i środowiska. Dzięki projektowi uczniowie mogli utożsamiać się z przyrodą i czuć się jej częścią. Zdobyli wiele cennych informacji, poznali nowe pojęcia oraz zapoznali się z praktycznym zastosowaniem i użytecznością przyrody w życiu codziennym człowieka. Uczniowie przekonali się, że nauka może być ciekawa i zabawna, wystarczy przyjrzeć się jej z bliska.

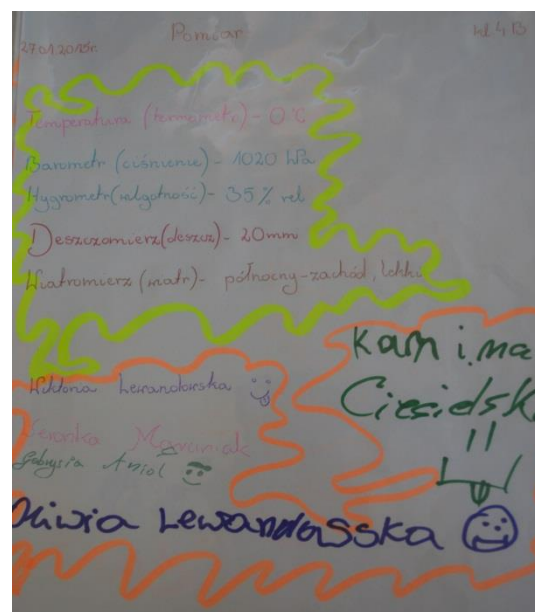
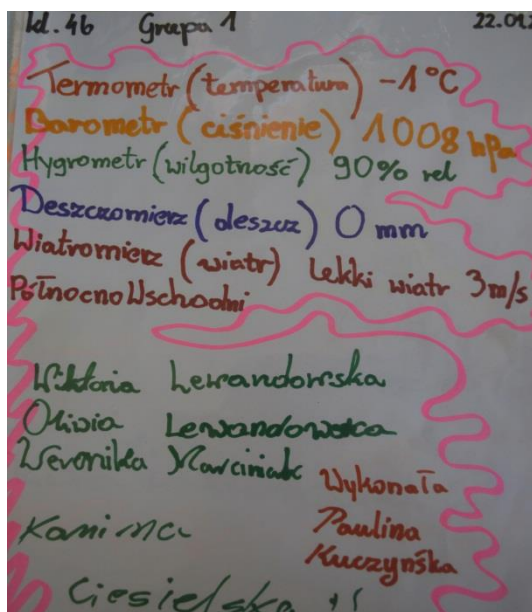
3.2. „Pogoda i klimat, woda i skała, ekosystem” – rocznik 2014/2015

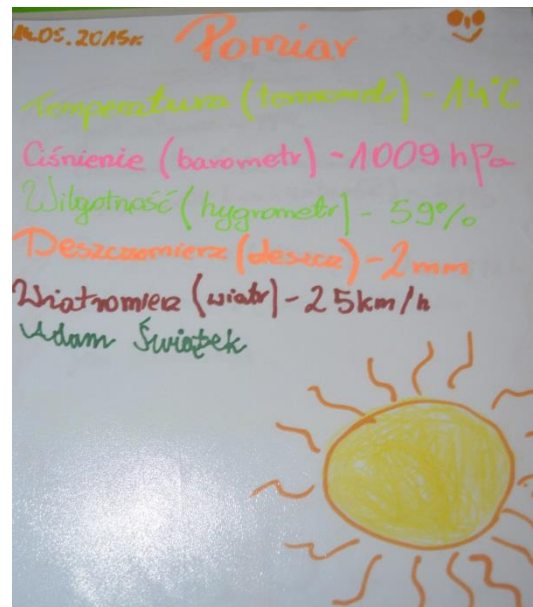
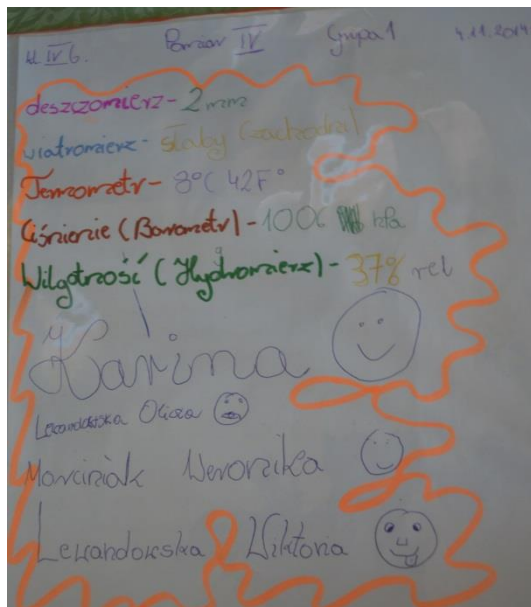
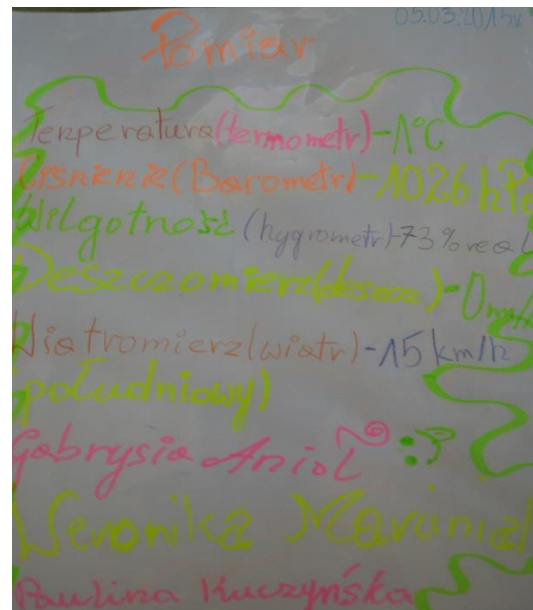
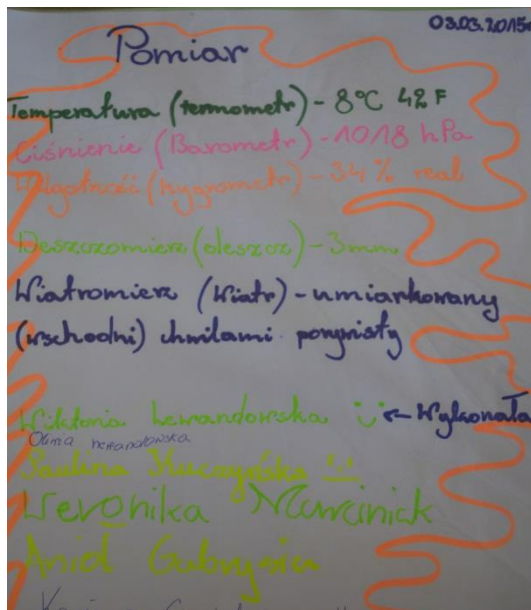
W projekcie „Pogoda i klimat, woda i skała, ekosystem” w roku szkolnym 2014/2015 brali udział uczniowie klasy IV b Szkoły Podstawowej w Wilczynie. Grupa postanowiła realizować projekt pod hasłem przewodnim jakim było; „Zbieranie i opracowywanie danych”. Głównym celem i działaniem na zajęciach było dokonywanie pomiarów składników pogody, a następnie przedstawienie ich za pomocą wykresów.

Uczniowie rozpoczęli zajęcia od poszukiwania w różnych dostępnych źródłach literatury na temat przyrządów do pomiaru składników pogody, a mianowicie: barometru, higrometru, wiatromierza i termometru. Poznali również wiele nowych pojęć, takich jak: pogoda, klimat, ekosystem.

Realizując projekt, uczniowie skupili się na robieniu różnego rodzaju pomiarów, gdyż taka forma realizacji projektu przypadła im bardzo do gustu. Badania robili w trakcie całego roku szkolnego, dokumentując swoje prace badawcze w specjalnych segregatorach, w których zapisywali pomiary temperatury powietrza, ciśnienia atmosferycznego, wilgotności, siły i kierunku wiatru, opadów i osadów atmosferycznych - ich rodzajów i wielkości. Do tego celu uczniowie wykorzystywali przenośną stację pogody, która znajduje się w szkole. Oto kilka przykładów pomiarów, dokumentujących działania uczniów.

Pomiary składników pogody – przykłady

Wykonanie: Uczniowie klasy IV b - rocznik 2014/2015

Uczniowie dokonywali pomiarów na każdych zajęciach, a w segregatorach skrupulatnie zapisywali wszystkie wyniki. W ten sposób powstały dane, które nanieśli do arkusza kalkulacyjnego, tworząc odpowiednie wykresy. Dzieci uczyły się w ten sposób nie tylko odpowiedniego odczytywania zaobserwowanych pomiarów, ale również nauczyły się odpowiednio selekcjonować uzyskane dane oraz dokumentować je w programach komputerowych, których obsługi uczyli się w trakcie zajęć.

Prezentacja pomiarów składników pogody

POGODA I KLIMAT

WODA I SKAŁA EKOSYSTEM

Beneficjent projektu – Gmina Wilczyn

Badania robiliśmy o różnych porach roku.

Na koniec wszystkie pomiary umieściliśmy w programie Microsoft Excel przedstawiając wyniki badań w postaci wykresów.

Pomiar ciśnienia atmosferycznego od 24.09. do 11.06.2015r.

Pomiar temperatury powietrza od 24.09. do 11.06

Pomiar prędkości wiatru w Wilczynie od 24.09.2014r. do 11.06.2015r.

Wykonanie: Uczniowie klasy IV b - rocznik 2014/2015

Praca nad projektem dała uczniom dużo satysfakcji i zadowolenia. Stała się namiastką niesamowitych przeżyć, z jakimi mieli do czynienia w trakcie obserwacji otaczającej ich przyrody i dokonywania odczytów. Zdobyli nowe umiejętności z zakresu przyrody, geografii, techniki i zajęć komputerowych. Uczniowie nauczyli się świadomie obserwować przyrodę, rozwijając w ten sposób świadomość i wrażliwość przyrodniczą.

Realizacja zajęć projektowych pozwoliła spojrzeć na naukę innym okiem, poprzez pryzmat zabawy i rozrywki, a wyjścia na świeże powietrze w celu dokonywania pomiarów były dla uczniów odskocznią od książek i teorii w nich zawartych. Dzięki projektowi uczniowie mogli utożsamiać się z przyrodą i czuć się jej częścią. Zdobyli mnóstwo cennych informacji oraz poznali wiele nowych pojęć związanych ze światem przyrody. Uczniowie zrozumieli, że szkoła i nauka mogą być bardzo ciekawe, wystarczy trochę chęci i zaangażowania, a zwykle lekcje można spędzić w fantastyczny, pełen wrażeń czas.

4.1. „Zagrożenia w środowisku Gminy Wilczyn” – rocznik 2013/2014

Projekt „Zagrożenia w środowisku lokalnym”, realizowany był przez uczniów IV klasy Szkoły Podstawowej w Kaliskach z siedzibą w Dębówcu w roku szkolnym 2013/2014. Efekty pracy uczniów zostały przedstawione podczas Festynu Ekologicznego o nazwie „Moja Gmina to Zielony Punkt”, który odbył się 16 czerwca 2014 roku. Podczas festynu uczniowie przedstawili swoje dokonania, które sumiennie realizowali podczas kolejnych zajęć w trakcie trwania roku szkolnego.

Uczniowie rozpoczęli pracę nad projektem od ustalenia etapów i celu kolejnych prac. Na wstępie, omawiając temat zagrożeń lokalnych, postanowili stworzyć kącik przyrodniczo – ekologiczny przedstawiający florę i faunę lokalnego środowiska.

„Kącik przyrodniczo – ekologiczny”

Wykonanie: Uczniowie klasy IV rocznik 2013/2014 – SP Kaliska

Uczniowie w poszukiwaniu pomysłów korzystali z różnych dostępnych źródeł, w tym książek i czasopism przyrodniczych. W ten sposób powstały plakaty obrazujące roślinność: grzybień białe, śnieżyce wiosenną, zawilec, krokus, pierwiosnek oraz plakaty, na których namalowane zostały zwierzęta występujące w wilczyńskim lesie tj.: wydra, dzik,

borsuk, sarna, kuna leśna, wiewiórka pospolita i wiele innych. Wszystkie utworzone plakaty zostały zawieszane na specjalnie przygotowanej do tego celu gazetce, tworząc kącik przyrodniczy, który mogła podziwiać cała szkoła. Uczestnicy projektu, pracując nad nim, nauczyli się rozpoznawać różne gatunki zwierząt i roślin, a w trakcie wspólnych dyskusji mogli dowiedzieć się, czy dany przedstawiciel flory lub fauny występuje w naszej okolicy.

Kolejnym etapem prac nad projektem było wykonanie ekoznaków, czyli znaków towarowych, które są nadawane wybranym produktom, usługom bądź miejscom.

„Ekoznaki”

Wykonanie: Uczniowie klasy IV rocznik 2013/2014 – SP Kaliska

Uczniowie dowiedzieli się, że to właśnie dzięki ekoznakom można stwierdzić, które z interesujących nas artykułów/produktów są przyjazne dla środowiska i sami dowolną techniką mogli stworzyć takie znaki. Wszystkie stworzone przez uczniów ekoznaki zostały przedstawione w formie prezentacji multimedialnej na festynie inauguracyjnym całego projektu, a wyglądały one następująco:

Projekt „Twórcza szkoła dla twórczego ucznia” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

„Ekoznaki”

Ecolabel - znak ten nadawany jest produktom, które spełniają wymagania uzgodnione przez państwa Unii Europejskiej.

Wykonawca:
Jakub Murawiak

IHTK „Króliczek z ochraniająca go dłonią” - kosmetyk oznaczony tym znakiem daje gwarancję, że produkt nie był testowany na zwierzętach.

Wykonawca:
Patrycja Tupalska

Nietestowany na zwierzętach – znak ten najczęściej pojawia się na kosmetykach. Informuje nas, że w badaniach laboratoryjnych nie brały udziału zwierzęta.

Wykonawca:
Dawid Działakiewicz

Znak CE - produkty oznaczone tym znakiem zapewniają, że stosowanie tego produktu zgodnie z przeznaczeniem jest bezpieczne i zgodne z obowiązującymi normami UE.

Wykonawca:
Aleksandra Kubacka

Opakowanie biodegradowalne - oznacza, że w czasie kompostowania nie uwalnia żadnych szkodliwych substancji.

Wykonawca:
Kacper Wesolowski

Nadaje się do recyklingu - umieszczany jest na produktach które mogą być powtórnie wykorzystane czyli poddane recyklingowi.

Wykonawca:
Julia Nowakowska

Dbaj o czystość - symbol przypomina, że opakowanie po zużytych produkcie należy wyrzucić do kosza, tak aby nie zaśmiecać otoczenia.

Wykonawca:
Wiktor Wietrzykowski

Przydatność do recyklingu - znak ekologiczny przydatności opakowania do recyklingu.

Wykonawca:
Kinga Kamińska

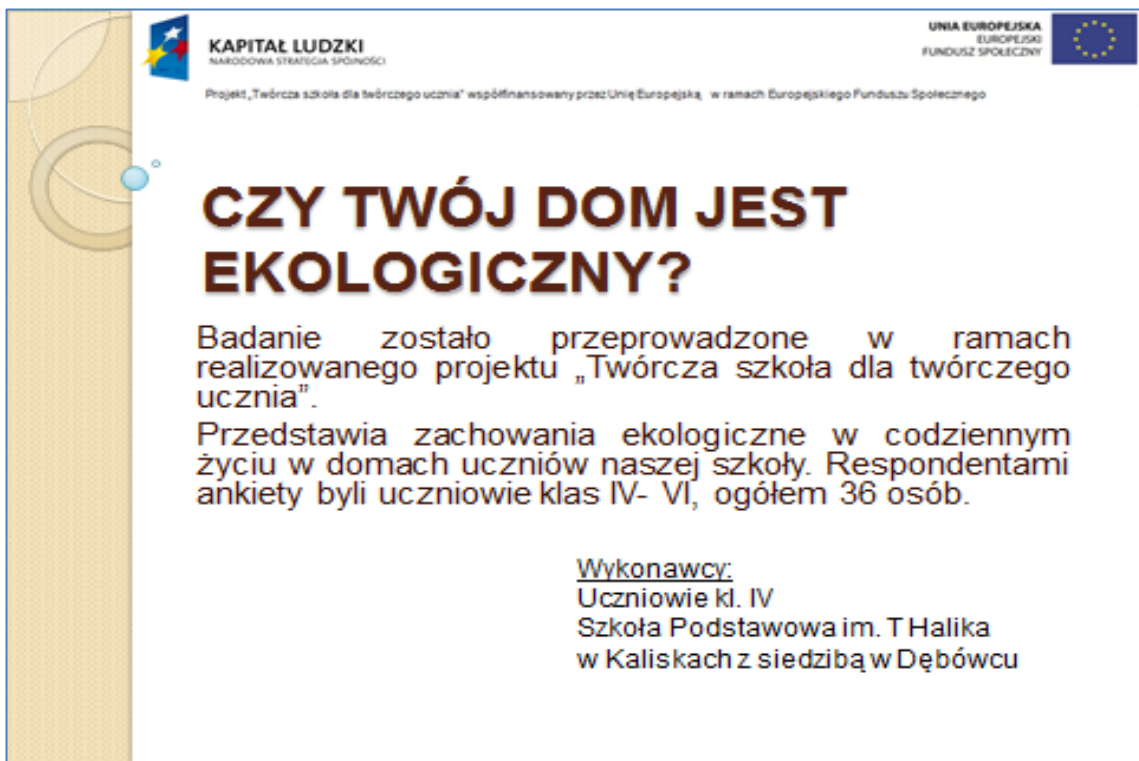
Wykonanie: Uczniowie klasy IV rocznik 2013/2014 – SP Kaliska

Każdy ze znaków ma inne, bardzo ważne znaczenie. Znak Ecolabel zwany też Stokrotką lub Margerytką oraz znak CE oznaczają, że towary posiadające te etykiety spełniają określone kryteria unijne i są to towary przyjazne środowisku. Znaki z króliczkiem są to przede wszystkim znaki zamieszczane na opakowaniach kosmetyków, wskazując że zawarty w opakowaniu produkt nie był testowany na zwierzętach. Kolejne znaki oznaczają przydatność opakowań do recyklingu, a więc do ponownego przetworzenia i wyprodukowania z odzyskanych surowców innego, podobnego produktu. Wszystkie te znaki, ukazują jak ważne są nasze codzienne zachowania, że każdy z nas powinien kupować w sposób mądry i rozsądny, wybierając tylko te produkty, które są przyjazne środowisku.

W ramach zajęć uczniowie postanowili również przeprowadzić ankietę pt. „Czy twój dom jest ekologiczny?”.

Ankieta „Czy twój dom jest ekologiczny?”

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt „Twórcza szkoła dla twórczego ucznia” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

CZY TWÓJ DOM JEST EKOLOGICZNY?

Badanie zostało przeprowadzone w ramach realizowanego projektu „Twórcza szkoła dla twórczego ucznia”.

Prezentuje zachowania ekologiczne w codziennym życiu w domach uczniów naszej szkoły. Respondentami ankiety byli uczniowie klas IV- VI, ogółem 36 osób.

Wykonawcy:
Uczniowie kl. IV
Szkoła Podstawowa im. T. Halika
w Kaliskach z siedzibą w Dębówcu

Wykonanie: Uczniowie klasy IV rocznik 2013/2014 – SP Kaliska

Przeprowadzone badanie przedstawia zachowania ekologiczne w domach uczniów, a jego celem było wskazanie zachowań najbardziej pożądaných ze względów ekologicznych oraz kształtowanie etycznych postaw w stosunku do środowiska i pobudzanie do aktywnego

działania na rzecz ochrony środowiska. Uczniowie długo pracowali nad odpowiednimi pytaniami do ankiety, a jej wyniki wskazały, że nasze domy stają się coraz bardziej przyjazne środowisku, jednak nadal musimy być wytrwali w swoich dążeniach i poczynaniach względem przyrody.

Głównym jednak punktem programu inauguracyjnego projekt był pokaz mody ekologicznej. Uczniowie z wielką chęcią przystąpili do realizacji własnych pomysłów na oryginalny strój ekologiczny. We wstępnej fazie prac każdy z uczniów wykonywał projekt stroju na kartce papieru, dokonywał w nim poprawek i wcielał coraz to nowsze pomysły. W końcu, gdy już projekty były gotowe, uczniowie z pomocą nauczycieli zaczęli szyć i kompletować ubrania z wykorzystaniem surowców wtórnych. W ten sposób powstały dwie kolekcje: damska i męska, które zachwyciły podczas pokazu wszystkich zaproszonych gości.

„Projekty ubrań”

Wykonanie: Uczniowie klasy IV rocznik 2013/2014 – SP Kaliska

„Pokaz mody”

Wykonanie: Uczniowie klasy IV rocznik 2013/2014 – SP Kaliska

Praca nad realizacją projektu dała uczniom dużo satysfakcji, radości i zabawy. Uczniowie wykazali się dużą aktywnością, pomysłowością i kreatywnością. Realizowali kolejne etapy pracy z wielkim zaangażowaniem, dzięki czemu pogłębili wiedzę i pasję z zakresu przyrodniczo–ekologicznego. Zdobyli nową wiedzę na temat świata roślin i zwierząt oraz poznali sposoby ochrony środowiska. Uczniowie zrozumieli konieczność ochrony przyrody w najbliższym otoczeniu i stali się bardziej świadomi tego, jakie zagrożenia niesie ze sobą nieprzestrzeganie norm oraz zakazów dotyczących środowiska przyrodniczego.

4.2. „Zagrożenia w środowisku Gminy Wilczyn” – rocznik

2014/2015

Uroczyste zakończenie i podsumowanie działań projektowych realizowanych przez uczniów IV klasy Szkoły Podstawowej w Kaliskach z siedzibą w Dębówcu w roku szkolnym 2014/2015 odbyło się dnia 15 czerwca 2015 roku. Na spotkaniu tym uczniowie przedstawili rezultaty działań realizowanych systematycznie w ciągu roku szkolnego.

Pierwszym zaprezentowanym efektem pracy uczniów była prezentacja multimedialna pt. „Kasztanobranie”.

Prezentacja „Kasztanobranie”

<p>Spośród wielu drzew znajdujących się na terenie naszej szkoły nasz „wzrok przyciągał” kasztanowiec. Wprawdzie niepozorny, młody i samotny, ale jakże piękny w okresie kwitnienia i owocowania.</p>	<p>Szkoda, że zbyt wcześnie traci swój naturalny wygląd. A dzieje się to za sprawą szkodnika o nazwie szrotek kasztanowcowiaczek, który niszczy polskie kasztanowce już od roku 1998.</p>
<p>Uczniowie klasy IV w ramach realizowanego projektu edukacyjnego postanowili więc opracować ulotkę edukacyjną pod hasłem „Pomóż nam ratować kasztanowce”. Pomysłom na opracowanie szaty graficznej było wiele, gorzej z treścią, bo tu trzeba było trochę „pogłówekować”. Wybrano najciekawszą i wzięto ją za podstawę i rozpoczęto pracować nad wykonaniem i przygotowaniem do druku.</p>	<p>POMÓŻ NAM RATOWAĆ KASZTANOWCE</p> <p>Swoimi wytworami pracy uczniowie podchwiliili się w szkole i w domu, zachęcając do przeczytania jej i treści, gdyż w ten sposób rozwijają się wrażliwość na potrzeby środowiska naturalnego i edukowanie społeczeństwa.</p>

Projekt „Twórcza szkoła dla twórczego ucznia” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt „Twórcza szkoła dla twórczego ucznia” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Natomiast pomysł wzięcia udziału w ogólnopolskiej akcji „Kasztanobranie” powstał już na początku września, bowiem uczniom spodobał sposób leczenia „szkolnego kasztanowca”.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt „Twórcza szkoła dla twórczego ucznia” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Najpierw zgłosiliśmy szkołę do udziału w akcji. Umieściliśmy plakat w holu szkoły oraz poinformowaliśmy uczniów z pozostałych klas o rozpoczęciu akcji zbierania kasztanów, prosząc ich o wsparcie.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt „Twórcza szkoła dla twórczego ucznia” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Zbierali wszyscy i wszędzie, to było prawdziwe szaleństwo. Z każdym dniem przybywało worków wypełnionych kasztanami. Zaangażowanie uczniów klasy IV i ich rodziców było ogromne.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt „Twórcza szkoła dla twórczego ucznia” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Zbrane kasztany trzeba było przygotować do transportu, tj. wysuszyć i przesywać do worków.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt „Twórcza szkoła dla twórczego ucznia” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Zakończenie i podsumowanie akcji „Kasztanobranie” nastąpiło w październiku. Ogółem zebraliśmy 813 kg kasztanów.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt „Twórcza szkoła dla twórczego ucznia” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Za zebrane kasztany otrzymaliśmy opaski lepowe na pryskiarce, pułapki lejkowe z feromonem a także dyspenser feromonowy na szrotówka.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt „Twórcza szkoła dla twórczego ucznia” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Opaski ochronne założyliśmy również na kasztanowce, które rosną przy placu zabaw w Wilczynie.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt „Twórcza szkoła dla twórczego ucznia” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Za udział i zaangażowanie w akcji Kasztanobranie 2014 nasza szkoła otrzymała podziękowanie oraz książkę pt. „Sezon na zielone kasztany”.

Wykonanie: Uczniowie klasy IV rocznik 2014/2015 – SP Kaliska

Powyższa prezentacja ukazuje zmagania, z jakimi uczniowie mieli styczność w ciągu całego roku szkolnego. Tematowi kasztanów poświęcili bardzo dużo czasu i uwagi. W trakcie zajęć dokonywali obserwacji kasztanowców znajdujących się na terenie szkoły i usuwali opadłe liście. Uczyli się opisu wyglądu tych drzew oraz dokonywali ich pomiarów. Uczyli się również o chorobach kasztanowców i szkodnikach im zagrażających. Uczniowie dowiedzieli się, że to piękne drzewo niszczy szkodnik o nazwie szrotówek kasztanowcowiaczek. W prezentacji została zamieszczona fotografia tego szkodnika, który niszczy kasztanowce już od 1998 roku. W ramach realizowanego projektu edukacyjnego uczniowie postanowili więc opracować ulotkę edukacyjną pod hasłem „Pomóż nam ratować kasztanowce”, która została zaprezentowana w prezentacji oraz rozdana wszystkim gościom na uroczystym podsumowaniu projektu.

Uczniowie postanowili wziąć również udział w ogólnopolskiej akcji „Kasztanobranie”. Już z początkiem roku szkolnego grupa zgłosiła szkołę do udziału w akcji. Zaangażowanie uczniów klasy IV było ogromne, kasztany zbierali wszyscy i wszędzie. Zakończenie i podsumowanie akcji „Kasztanobranie” nastąpiło w październiku, uczniowie zebrali ogółem 813 kg kasztanów. Za zebrane kasztany otrzymali opaski lepowe na pnie drzew, pułapki lejkowe z feromonem a także dispenser feromonowy na szrotówka. Za udział i zaangażowanie w akcji Kasztanobranie 2014 szkoła otrzymała również podziękowanie w postaci dyplomu.

Cała prezentacja obfituje w zdjęcia dokumentujące przebieg projektu, jego realizację i zmagania uczniów, z nowym dla nich wyzwaniem, jakim była akcja dotycząca kasztanów.

W trakcie realizacji projektu zrodził się również pomysł na wykonanie eko-zwierząt, czyli zwierząt stworzonych z użyciem ekologicznych materiałów. Zaangażowanie do tej pracy było bardzo duże. Każdy z uczniów miał pomysł na stworzenie innego zwierzątka, dlatego uczniowie pracowali w grupkach po dwie osoby, wspólnie wykonując swoją eko-rzeźbę. Zwierzęta zostały wykonane z szarych papierów, kartonów, plastikowych butelek, bibuły oraz starych płyt CD. Zwierzątka zostały wykonane w sposób precyzyjny i dokładny. Do każdej eko-rzeźby ułożony został krótki wierszyk, nawiązujący formą i treścią do wyglądu lub stylu życia danego zwierzęcia. W ten sposób powstał piękny jeź z kolcami, syczący wąż, żyrafa z długą szyją, piękny rudowłosy tygrys oraz „gburowaty” nosorożec.

Wszystkie eko-rzeźby, wierszyki oraz zmagania uczniów nad ich powstaniem zostały zamieszczone w prezentacji pt. „Eko-zwierzęta”

„Eko-Zwierzęta”

 <p>Eko-zwierzęta Wykonawcy: klasa 4 Szkoła Podstawowa im. T. Halika w Kaliskach a siedzibą w Dęboucu</p>	 <p>Jeż Wykonawca: Amelia Banasik</p>
 <p>Wąż Wykonawcy: Patrycja Bładziak Natalia Obarańska</p>	 <p>Żyrafa Wykonawcy: Inga Bładziowska, Klaudia Kamińska</p>
 <p>Tygrys Wykonawcy: Hubert Grzełak, Andrzej Orzechowski, Oliwier Pawlacyk</p>	 <p>Nosorożec Wykonawcy: Rafał Dziabkiewicz, Kacper Staszak</p>
	

Wykonanie: Uczniowie klasy IV rocznik 2014/2015 – SP Kaliska

W ramach realizacji zajęć uczniowie dużo uwagi poświęcali środowisku i jego ochronie. Postanowili więc stworzyć plakaty nawiązujące do ochrony środowiska, niosące przekazy i nakazy jak się zachowywać i postępować, aby żyć w zgodzie z przyrodą. Pierwszy, wykonany przez uczniów plakat mówi o szanowaniu ziemi i ukazuje metaforyczny obraz, który pokazuje, że ziemia jest w naszych rękach i to od nas zależy jej dobro. Drugi plakat mówi o segregacji odpadów, na którym namalowane zostały trzy podstawowe kontenery na odpady szklane, plastikowe oraz papierowe.

Plakaty nawiązujące do ochrony środowiska

Wykonanie: Uczniowie klasy IV rocznik 2014/2015 – SP Kaliska

Ponadto uczniowie wykonali plakaty mówiące o zdrowym odżywianiu oraz dbaniu o kwiaty. Na plakacie dotyczącym odżywiania zostały zobrazowane najbardziej zdrowe produkty spożywcze, głównie owoce, warzywa, produkty mączne oraz ryby, natomiast plakat o niszczeniu kwiatów przedstawia piękne kwiaty i uczula nas – odbiorców na dbałość o każdy, nawet najmniejszy element środowiska przyrodniczego.

Plakaty nawiązujące do ochrony środowiska

Wykonanie: Uczniowie klasy IV rocznik 2014/2015 – SP Kaliska

Kolejny plakat mówi o niebezpieczeństwie, jakie niesie ze sobą rozpalanie ognia w lesie i jest przestrożą, dla wszystkich którzy w lesie przebywają. Ostatni z wykonanych przez uczniów plakatów zawiera przekaz mówiący o niezaśmiecaniu otoczenia.

Plakaty nawiązujące do ochrony środowiska

Wykonanie: Uczniowie klasy IV rocznik 2014/2015 – SP Kaliska

Wszystkie wykonane w trakcie realizacji projektu plakaty nawiązują do ochrony środowiska przyrodniczego i dbałości o nie.

Uczniowie przekonali się, że środowisko jest naszym domem, o który powinniśmy dbać, ponieważ jesteśmy za niego odpowiedzialni. Wszystkie działania uczniów miały za zadanie wskazać, że powinniśmy żyć z naszym otoczeniem w symbiozie. Nie zaśmiecać i nie niszczyć go, aby również przyszłe pokolenia mogły się cieszyć jego pięknem. Nasze środowisko to nasza przyszłość i nasze dobro, o które należy się troszczyć i które należy szanować.

Praca nad projektem dała uczniom dużo satysfakcji i zadowolenia. Mieli oni możliwość obserwować przyrodę i dostrzegać jej walory, rozwijając przy tym własną świadomość i wrażliwość przyrodniczą.

CZEŚĆ II

„INTERDYSCYPLINARNE SPOJRZENIE NA ŚWIAT PRZYRODY”

1.1. „Świat przyrody w językach obcych” – rocznik 2013/2014

Praca nad projektem „ Świat przyrody w językach obcych”, rozpoczęła się od „burzy mózgów”, podczas której uczniowie klasy I b z Gimnazjum w Wilczynie mogli przedstawić swój własny oryginalny pomysł na to, w jaki sposób zaprezentować projekt. Podczas spotkania zgodnie ustalili, że oprócz prezentacji multimedialnej opracowanej w trzech językach, przygotowują makietę, przedstawiającą florę i faunę na poszczególnych kontynentach.

Makieta „Flora i fauna na poszczególnych kontynentach”

Wykonanie: Uczniowie klasy I b rocznik 2013/2014

Makieta w kształcie mapy świata została wykonana z planszy styropianu, na której zostały uformowane z masy solnej poszczególne kontynenty oraz oceany, które zostały przedstawione za pomocą specjalnie uformowanej niebieskiej bibuły imitującej wodę. Następnie na każdym z kontynentów oznaczono najciekawsze zakątki oraz zostały zamieszczone figurki i maskotki przedstawicieli gatunków różnych zwierząt, które są utożsamiane z danym kontynentem. Na makiecie można dostrzec wieloryby na Oceanie

Projekt „Twórcza szkoła dla twórczego ucznia” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Makieta „Flora i fauna na poszczególnych kontynentach”

Wykonanie: Uczniowie klasy I b rocznik 2013/2014

Atlantyckim; niedźwiedzie polarne w pobliżu Morza Arktycznego; pingwiny na Antarktydzie; mieszkańców Afryki – wielbłądy, węże, hipopotamy, żyrafy i słonie; przedstawiciele Europy i Azji, czyli m.in. sarny, wilki, łosie oraz kangury i strusie zamieszkujące Australię.

Praca zmusiła uczniów do kreatywności, każdy z nich przeszukiwał własne domowe zasoby w celu poszukania figurki zwierzęcia, które następnie mogłoby zostać umieszczone na makiecie. Przypasowanie zwierząt do danego kontynentu dało uczniom dużo radości i zabawy, ale również przyczyniło się do wzrostu wiedzy w zakresie geografii, biologii i przyrody.

Ze względu na specyfikę projektu wszystkie najciekawsze zagadnienia świata przyrody zostały przedstawione i opisane w trzech językach: polskim, niemieckim oraz angielskim. Młodzież, która przygotowywała tłumaczenie wcześniej wyszukanych wiadomości, uczyła się jak korzystać ze słowników oraz stron internetowych, wyszukując informacje tylko najbardziej istotne dla danego tematu. Uczniowie wyszukiwali wiele ciekawych informacji, takich jak: położenie geograficzne, ukształtowania powierzchni oraz informacje na temat klimatu panującego na poszczególnych kontynentach. W ten sposób pogłębili wiedzę nie tylko przyrodniczą, ale również językową. Młodzież miała możliwość doskonalenia swoich umiejętności językowych, poszerzając w ten sposób zasób słownictwa z zakresu przyrody. Poprzez naukę, ale również i zabawę, uczniowie mogli przypomnieć sobie, jakie zwierzęta żyją na poszczególnych kontynentach oraz poznali najciekawsze zakątki świata, ucząc się jednocześnie wymowy i nazewnictwa w obcych językach. Praca wymagała od uczniów kreatywności oraz dobrej organizacji pracy w grupie.

Wszyscy uczniowie zgodnie uznali, że praca nad projektem wzmocniła ich relacje w grupie, nauczyła samodzielności, kreatywności, organizacji pracy, dała im satysfakcję oraz poszerzyła wiedzę przyrodniczą. Nabyte podczas pracy nad projektem umiejętności zostaną przez nich wykorzystane w codziennym życiu oraz mogą okazać się pomocne podczas wyjazdów za granicę.

1.2. „Świat przyrody w językach obcych” – rocznik 2014/2015

W roku szkolnym 2014/2015 uczniowie klasy I b gimnazjum stanęli przed nowym, ciekawym wyzwaniem, jakim była realizacja projektu „Świat przyrody w językach obcych”. Dla uczniów było to nowe doświadczenie, jednak już od początku mieli bardzo dużo interesujących pomysłów na realizację zajęć.

Uczniowie postanowili, że efektem końcowym ich pracy będzie wycieczka po najciekawszych zakątkach świata, na którą „zabiorą” podczas inauguracyjnego spotkania wszystkich kolegów, koleżanki oraz zaproszonych gości.

W tym celu postanowili najpierw stworzyć globus, na którym zostały oznaczone wszystkie kontynenty. Do wykonania tej plastycznej pracy niezbędna była duża ilość gazet. W związku z tym uczniowie zaproponowali, aby ogłosić w szkole akcję zbierania gazet na ten cel. Zaprojektowali i przygotowali plakaty z informacjami oraz rozwiesili w szkole. Dzięki tej akcji „góra gazet” urosła szybko i uczniowie mogli kontynuować model globusa.

Już na początku zajęć, uczniowie podzieleni zostali na trzy grupy, z których każda pracowała w innym języku. Pracując nad modelem globusa, uczniowie wyszukiwali i przygotowywali informacje na temat kontynentów, weryfikowali te informacje i wymieniali się wiedzą i ciekawostkami pomiędzy grupami językowymi dokonując translacji na język angielski i niemiecki.

Uczniowie poznawali kontynenty i ciekawostki przyrodnicze z nimi związane. Dużą uwagę skupili na Australii, która jako najmniejszy kontynent bardzo zaintrygowała uczniów. Na stronach www uczniowie wyszukiwali informacje oraz obrazy i zdjęcia na temat tego kontynentu. Informacje dotyczyły położenia geograficznego, ukształtowania powierzchni, klimatu oraz fauny i flory Australii. Wyszukane wiadomości opracowywane zostały w formie prezentacji multimedialnej w języku polskim, niemieckim i angielskim, zaprezentowanej podczas oficjalnego zakończenia i podsumowania projektów, które odbyło się 16 czerwca 2015 roku w Gimnazjum w Wilczynie.

Uczniowie, oprócz modelu globusa, wykonali również model fragmentu samolotu, którym to zabrali w wirtualną wycieczkę wszystkich uczestników spotkania.

Model samolotu

Wykonanie: Uczniowie klasy I b rocznik 2014/2015

„Wycieczka po najciekawszych zakątkach świata”

Wykonanie: Uczniowie klasy I b rocznik 2014/2015

Przygotowania do „wycieczki” sprawiły, że uczniowie odkryli wiele interesujących aspektów, dotyczących świata przyrodniczego na świecie. Dowiedzieli się, że Australia jest interesującą krainą zamieszkałą przez różnorodne gatunki ciekawych zwierząt. Wiele z nich, zamieszkując swoje własne naturalne tereny, nie ujrzało na oczy ludzkiej istoty. Na kontynencie tym znajdują się wielkie lasy eukaliptusowe, olbrzymie pustynie, moczary i łańcuchy górskie stanowiące schronienie dla kangurów, strusi Emu, kazuarów oraz wielu gatunków papug i gadów. Świat przyrody tego kontynentu zafascynował uczniów i dlatego zdobyte ciekawostki i fakty przedstawili uczestnikom spotkania.

Prezentacja „Świat przyrody w językach obcych”

Wykonanie: Uczniowie klasy I b rocznik 2014/2015

Uczniowie do realizacji projektu podeszli z dużym zaangażowaniem i motywacją. Zdobyli wiele ciekawych i cennych wiadomości, poszerzając wiedzę w zakresie geografii i biologii. Poznali również wiele ciekawych zwrotów i wyrażeń przyrodniczych w językach niemieckim i angielskim, ucząc się ich właściwej wymowy. Uczyli się w ten sposób korzystać ze słowników oraz stron internetowych, wyszukując informacje najbardziej istotne

i cenne. Uczniowie zdobyli również większą pewność siebie w kontekście nauki języków obcych, przestali się bać używać tych języków w kontakcie z rówieśnikami i nauczycielem. Nauczyli się pracować w grupie i brać odpowiedzialność za powierzone zadania.

Realizacja zajęć miała charakter interdyscyplinarny, łącząc różnorodność wątków tematycznych z różnych dziedzin i przedmiotów. Stała się okazją rozwijania indywidualnych zainteresowań uczniów, uwrażliwiając ich na piękno świata i kształtując poczucie odpowiedzialności za jego przyszłość.

2.1. „Żywioty w ujęciu psychologicznym” – rocznik 2013/2014

Projekt „Żywioty w ujęciu psychologicznym” jak sama nazwa wskazuje, zakładał przedstawienie żywiołów z jakimi mamy do czynienia w otaczającym nas świecie i ukazanie, jak one wpływają na człowieka. Uczniowie klasy I c Gimnazjum w Wilczynie postanowili zapoznać się z każdym z żywiołów z osobna i przedstawić je w formie makiety, podzielonej na cztery równe części, z których każda obrazowała inny żywioł, tworząc całościowy obraz żywiołów i ich wpływu na psychikę człowieka.

Makieta „Cztery żywioły”

Wykonanie: Uczniowie klasy I c rocznik 2013/2014

W tym celu podzielili się na grupy, z których każda wybrała żywioł dla siebie odpowiedni, a więc taki na który, zbierze jak najwięcej informacji i przedstawi w ciekawy, wizualny sposób.

Dwie pierwsze grupy pracowały nad tematyką żywiołów wody i ognia, ukazując nam ich potęgę oraz wpływ na ludzkość. Uczniowie udowodnili, że z jednej strony możemy

Makieta „cztery żywioły”

Wykonanie: Uczniowie klasy I c rocznik 2013/2014

dostrzec ogromną moc tych żywiołów, dzięki której istnieje życie, natomiast z drugiej strony te same żywioły ukazują moc niszczycielską, która potrafi zniszczyć wszystko, co napotka na swojej drodze. Grupa, która przedstawiła wodę, ukazała ją jako nieobliczalny żywioł, który wylewając się z koryta rzeki zalewa i niszczy w jednej sekundzie wszystko, co spotka na swojej drodze. Druga grupa pracująca nad tematyką ognia, przedstawiła nam jak chwila nieuwagi podczas zabawy przy ognisku może doprowadzić do tragedii, jak nieprzewidywalna i trudna do okiełznania jest każda iskierka ognia.

Uczniowie podczas zajęć mieli możliwość spotkania się z osobami ratującymi życie w sytuacjach jego zagrożenia. Spotkali się z ratownikiem wodnym oraz ze strażakami w OSP w Wilczynie, dzięki czemu mogli poznać specyfikę ich pracy. Dzięki życzliwości Straży, mogli zapoznać się ze sprzętem gaśniczym i innym pomagającym w sytuacji ratowania życia ludzi bądź zwierząt, tematyką zagrożeń i udzielania pierwszej pomocy.

Dzięki pracy nad projektem, uczniowie przekonali się, że zarówno woda i ogień odgrywają w życiu człowieka ogromną rolę, że można z nich czerpać wiele korzyści, jednak są sytuacje w których te dwa żywioły ukazują swoją niszczycielską siłę, z którą człowiek mimo ogromnej wiedzy i postępowi, nie może sobie poradzić.

Dwie kolejne grupy zmierzyły się z żywiołami ziemi i powietrza. Na swoich makietach uczniowie przedstawili, że zanieczyszczenia wpływają negatywnie na przyrodę, a wiatry powodują szybkie ich rozpowszechnianie, co jest niebezpieczne dla środowiska. Ziemia natomiast została przedstawiona jako fundament dla pozostałych żywiołów, to po niej chodzimy i na niej wykonujemy wszystkie najważniejsze czynności życiowe.

Dzięki pracy nad projektem, uczniowie przekonali się, że wszystkie żywioły, mimo iż są niezbędne do życia człowieka, mogą stać się przyczyną jego zagłady, że niosą różne zagrożenia, które mogą prowadzić do wielu klęsk. Mimo wielkiego wpływu człowieka na zagospodarowanie żywiołów, są one nadal silniejsze od człowieka i w każdej chwili mogą pokazać swoje niszczycielskie oblicze. Młodzież zapoznała się z tematyką żywiołów nie tylko pod względem przyrodniczym ale również psychologicznym. Udowodniła, że żywioły wzbudzają w nas nie tylko strach i lęk ale i wielką ciekawość. Są jedną z największych tajemnic wszechświata, a jednocześnie stanowią niezwykle ważny element jego istnienia.

2.2. „Żywioly w ujęciu psychologicznym” – rocznik 2014/2015

Projekt „Żywioly w ujęciu psychologicznym” dotyczył zapoznania uczniów ze zjawiskami natury jakimi są żywioły. W projekcie uczestniczyło 14 uczniów z klasy I c, którzy podzielili się na cztery mniejsze grupy. Każda z grup pracowała nad tematyką innego żywiołu: wody, ognia, ziemi i powietrza.

Uczniowie rozpoczęli zajęcia od wyszukiwania informacji na temat poszczególnych żywiołów w zbiorach biblioteki publicznej oraz na stronach internetowych. W trakcie zajęć mieli możliwość poznania instytucji wspierających osoby dotknięte kataklizmami oraz dowiedzieli się, gdzie mogą szukać pomocy na wypadek klęski żywiołowej. Zapoznali się z pracą, jaką wykonują: strażak, ratownik wodny czy lekarz.

W trakcie zajęć uczniowie poznali czym jest każdy z żywiołów i jakie negatywne skutki ze sobą niesie. Przekonali się, że każdy rodzaj klęski żywiołowej wpływa niekorzystnie na człowieka i jego psychikę. Każdy człowiek w innym stopniu odbiera i odczuwa bodźce na niego oddziałujące, jednak można stwierdzić, że w przypadku niekorzystnych zdarzeń losowych, każdy z nas nie przejdzie obok nich obojętnie.

Uczniowie analizując tematy związane z żywiołami, postanowili wykonać makietę, która przedstawi obrazowo wszystkie cztery żywioły.

„Żywioly w ujęciu psychologicznym”

Wykonanie: Uczniowie klasy I c rocznik 2014/2015

Makieta tworzy całościowy wizerunek żywiołów, jednak dzieli się na mniejsze części, z których każda obrazuje inny żywioł. Pierwsza z makiet obrazuje żywioł ognia.

„Ogień”

Wykonanie: Uczniowie klasy I c rocznik 2014/2015

Tworząc makietę uczniowie dużo czasu poświęcili na zdobywanie wiedzy na temat tego żywiołu. Przekonali się, że ogień, pomimo tego, że jest groźny i tajemniczy, jest również nieopisanym dobrodziejstwem, który od zarania dziejów pozwalał się ogrzać, oświetlić mroki i odstraszyć zwierzęta. W dawnych czasach ludzie wiedzieli, że mięso zwierząt, które zginęły w pożarze nadawało się dłużej do spożycia, co nasunęło pomysł okopczenia nad ogniskiem mięsa zdobyczy w celu jego konserwacji. Posiadanie ognia dawało więc zdecydowanie większe szanse na przeżycie w trudnych warunkach.

Ogień jest dobrodziejstwem, daje ciepło, pożywienie i schronienie. Jednak w niektórych sytuacjach staje się żywiołem nie do opanowania, co zostało przedstawione na makiecie. Na makiecie wykonanej przez uczniów ogień to pomarańczowa fala, która spala wszystko co napotka na drodze. Ogarnięty suszą las może w jednej chwili zamienić się w rozżarzony jeden wielki słup ognia, który doprowadza do tragedii. Pożary są czynnikiem zakłócającym w sposób drastyczny procesy życiowe ekosystemów. W przypadku, kiedy zasięgiem pożarów objęte są znaczne powierzchnie – pożary uznaje się za klęski ekologiczne.

Ogień to strach i lęk, co przedstawia wizerunek umieszczony na makiecie. Człowiekowi ogień potrzeby jest w życiu, jednak w obliczu pożaru każdy się go boi. Ogień szybko się rozprzestrzenia, przez co ludzie mają niewiele czasu na ucieczkę w przypadku zagrożenia. a duszący dym może poważnie zaszkodzić zdrowiu.

Kolejna część makiety przedstawia żywioł ziemi.

„Ziemia”

Wykonanie: Uczniowie klasy I c rocznik 2014/2015

Uczniowie zaprezentowali ziemię jako fundament żywiołów, ich podstawę. Większość naszego życia znajduje się pod jej wpływem, wszystkie codzienne czynności wykonujemy na ziemi. Bez ziemi codzienne życie nie byłoby możliwe. Życie na ziemi daje nam zarówno szczęście i zadowolenie, ale przynosi również chwile smutku, zmęczenia i wyczerpania. Uczniowie przekonali się, że ziemia jest najbardziej fizycznym z czterech żywiołów, ale nie ma to negatywnego wydźwięku, ponieważ na niej spoczywają i opierają się pozostałe trzy elementy.

Kolejna z makiet przedstawia żywioł powietrza. Powietrze fascynuje swoją nieokreślonością, niezbędnością dla życia oraz różnorodnością często gwałtownych sposobów ekspresji. Zwykle istnieje jako zjawisko niezauważalne, spełniając funkcję nieustannego

podtrzymywania życia, a jego obecność wyczuwa się dopiero wtedy, gdy następuje jakakolwiek zmiana, ruch powietrza.

Powietrze to wiatr, dzięki któremu wytwarza się energia elektryczna z wiatraków, wiatr przynosi ulgę i ochłodzenie w ciepłych tropikalnych klimatach. Zimny wiatr natomiast potęguje uczucie zimna a mocny w postaci huraganu niszczy domy, przewraca drzewa i sieje spustoszenie. Wiatr nigdy się nie wyczerpie, w przeciwieństwie np. do węgla w kopalniach, jest to czysta energia, co zostało przedstawione na makiecie.

„Powietrze”

Wykonanie: Uczniowie klasy I c rocznik 2014/2015

Ostatni z żywiołów – woda, został przedstawiony przez uczniów jako sposób na zabawę i relaks. Makieta przedstawia kompleks basenowy, ze zjeżdżalnią i innymi rozrywkami zarówno dla dzieci, jak i dorosłych. Woda postrzegana jest jako żywiol najbliższy życiu, jednak jak wszystkie żywioły ma dwa oblicza. Jedno, które daje życie i drugie, które to życie może odebrać. Uczniowie przekonali się, że woda może być niszczycielskim żywiołem, który zalewa i niszczy wszystko, co spotka na swojej drodze.

Uczniowie dowiedzieli się, że większa część wody występującej na ziemi to woda słona stanowiąca około 97% , natomiast słodka występuje w około 3%. Najwięcej z tych 3% znajduje się w lodowcach na Antarktyce i Antarktydzie.

„Woda”

Wykonanie: Uczniowie klasy I c rocznik 2014/2015

Uczniowie pracując nad projektem zapoznali się z charakterystyką stacji uzdatniania wody w Wilczynie, dowiedzieli się do czego służy i jakie ma znaczenie dla mieszkańców. W ramach zajęć zostało również zorganizowane ognisko, jako przykład pozytywnego znaczenia ognia w życiu człowieka oraz formy aktywnego spędzania czasu wolnego w miłej atmosferze.

Uczniowie w trakcie zajęć mogli poznać swoje mocne i słabe strony oraz zapoznali się z pojęciem stresu i radzenia sobie w sytuacjach trudnych, w obliczu klęsk żywiołowych. Dowiedzieli się, że istnieją cztery żywioły, które mają różne oblicza. Z jednej strony są nam niezbędne do życia, z drugiej zaś strony mogą być przyczyną wielu klęsk i niebezpiecznych sytuacji. Człowiek jako istota ludzka, musi starać się żyć w zgodzie z przyrodą i naturą i stawiać jej czoła w przypadku zdarzeń losowych. Zdarzenia te, w różnym stopniu mogą wpływać na psychikę człowieka, ważne jest natomiast to, aby się nie poddawać i starać się wyjść z każdej, nawet najbardziej niebezpiecznej sytuacji obronną ręką.

3.1. „Zaplanuj swoją przestrzeń” – rocznik 2013/2014

Projekt „Zaplanuj swoją przestrzeń” realizowany był w roku szkolnym 2013/2014 przez uczniów klasy I a Gimnazjum w Wilczynie. Temat projektu bardzo przypadł wszystkim do gustu, ponieważ uczniowie uważali, że otaczające ich tereny Gminy Wilczyn są mało ciekawe i walory przyrodnicze, jakie posiada gmina, nie są odpowiednio wykorzystane. Postanowili więc zaprojektować „własną przestrzeń”, która być może kiedyś zostanie wykorzystana i wcielona w życie.

Projekt prowadzony był metodą WebQuest, a więc metodą która wykorzystuje najnowsze technologie informacyjne w oparciu o Internet.

Praca nad projektem rozpoczęła się od podziału na grupy zadaniowe, z których każda miała do zaprojektowania inną przestrzeń. I tak powstało 5 różnych tematycznych makiet, przedstawiających różne zagadnienia w tym: ogród botaniczny, zielona ścieżka rowerowa, skansen z ogrodem wiejskim, park przygody oraz klub jeździecki.

Każda z makiet wykonywana była z niezwykłą precyzją i starannością. Grupa, która zaprojektowała klub jeździecki, odtworzyła na makiecie wszystkie najważniejsze fragmenty prawdziwego klubu: wykonała stajnię z sztyldem klubu, zagrody z końmi oraz tor przeszkód, z wszystkimi najważniejszymi elementami prawdziwego toru.

Makieta „Klub jeździecki”

Wykonanie: Uczniowie klasy I a rocznik 2013/2014

Klub został zaprojektowany z myślą o całej rodzinie, nawet o tych osobach, które nie jeżdżą. To dla nich teren klubu został dodatkowo wzbogacony o miniaturowy ogród ze stoliczkami i ławeczkami oraz wiele ciekawych aspektów przyrodniczych, takich jak: drzewa, krzewy, trawa. Oglądając makietę można zauważyć, że została ona wykonana przez uczniów, dla których konie są pasją, a zajmowanie się nimi to sposób na spędzenie wolnego czasu. Uczniowie tworząc makietę, pokazali że jest to fantastyczny sposób na zbliżenie się do natury, a konie mogą pełnić dużą rolę wychowawczą dla najmłodszych, ucząc odpowiedzialności i dyscypliny.

Przy okazji prac nad makietą uczniowie stworzyli również logo klubu jeździeckiego oraz wykonali techniką plastyczną, z wykorzystaniem kredek węglowych, obrazy przedstawiające konie. Oto część z nich:

„Logo Klubu Jeździeckiego”

„Portrety koni”

Wykonanie: Uczniowie klasy I a rocznik 2013/2014

Kolejna grupa zaprojektowała skansen z wiejskim ogrodem, w którym umieszczone zostały miniaturowe drzewa, krzewy oraz różnego rodzaju rośliny. Na makiecie uwieczniono również starą studnię do wody, kiedyś zwaną żurawiem studziennym lub czerpakiem wody. Na terenie skansenu znajdują się przedstawiciele zwierząt domowych, takie jak: owce, kaczki czy indyki. Dodatkowo na makiecie została również zamieszczona replika stodoły, przed którą gości witają gospodarze skansenu. Uczniowie, tworząc replikę skansenu, chcieli aby wszyscy ją oglądający mogli oczyma wyobraźni przenieść się do czasów przeszłych, gdy większość zagród przy domach tak właśnie wyglądała.

Makieta „Skansen z ogrodem wiejskim”

Wykonanie: Uczniowie klasy I a rocznik 2013/2014

Kolejna makieta przedstawia projekt parku przygody, w którym główną atrakcją jest park linowy tworzący zespół zawieszonych przeszkód między drzewami. Uczniowie wykonali z niezwykłą precyzją każdy element przedstawiający liczne trasy linowe, kładki i ścianki wspinaczkowe. W ten sposób powstał park, dzięki któremu można przeżyć ekscytującą przygodę na świeżym powietrzu, sprawdzając w ten sposób swoje możliwości fizyczne i psychiczne.

Makieta „Park przygody”

Wykonanie: Uczniowie klasy I a rocznik 2013/2014

W ramach pracy nad projektem powstała również makieta przedstawiająca projekt ścieżki rowerowej, która ma zachęcić społeczeństwo do aktywnego wypoczynku. Ścieżka przedstawia wytyczone trasy, które prowadzą pomiędzy drzewami, parkami i parkingami, a więc otoczona jest z każdej strony piękną przyrodą. Umieszczone zostały na niej najdrobniejsze szczegóły, jakie powinna posiadać każda ścieżka. Są to m.in. piękne szlaki rowerowe ze znakami drogowymi sygnalizującymi przejścia dla pieszych oraz ławeczki dla chcących odpocząć, rozkoszując się pięknem otaczającej roślinności.

Ostatnia z makiet przedstawia ogród botaniczny z kompleksem wszelkich gatunków roślin, drzew i krzewów. Makieta przedstawia ogród jako oazę piękną i spokoju, służącą do wypoczynku dla zapracowanego społeczeństwa. W ogrodzie umieszczono wiele gatunków roślin z najróżniejszych zakątków świata, tak aby przybliżyć każdemu zwiedzającemu świat przyrody oraz rozbudzić jego potrzeby poznawcze. W ogrodzie została zamieszczona fontanna oraz szklarnia, w której znajdują się rośliny, wymagające szczególnej pielęgnacji.

Makieta „Ścieżka rowerowa”

Wykonanie: Uczniowie klasy I a rocznik 2013/2014

Makieta „Ogród botaniczny”

Wykonanie: Uczniowie klasy I a rocznik 2013/2014

Celem uczniów tworzących makietę było zwrócenie uwagi na różnorodność otaczającego świata oraz ukazanie przyrody przez pryzmat wzajemnie się przenikających dziedzin nauki.

Wszystkie elementy każdej z makiet zostały wykonane i zaprojektowane w sposób niezwykle staranny: zagrody, ogrodzenia, ławeczki i stoliki wykonano z patyczków od lodów i kawałków wikliny, drzewa i krzewy uformowano z kawałków bibuły, plasteliny lub zielonej gąbki, trawa została usypana ze specjalnego sztucznego mchu lub uformowana z bibuły, podobnie jak oczka wodne, przy których usypano prawdziwe kamyczki.

Uczniowie tworząc makiety, uczyli się również projektowania ogrodów i parków za pomocą programu Garden Puzzle. W ten sposób powstało kilka ciekawych, przemyślanych pod względem architektonicznym aranżacji ogrodów. Praca w tym programie jest bardzo ciekawa i polega na wizualizacji ogrodu poprzez umieszczanie kolejnych elementów w jednej z wybranych scenarii. Proces przebiega podobnie do układania puzzli, stąd też nazwa tego programu. O to najciekawsze z powstałych w ramach zajęć ogrodów:

„Ogrody i parki stworzone za pomocą programu Garden Puzzle”

Wykonanie: Uczniowie klasy I a rocznik 2013/2014

Uczniowie podczas pracy nad projektem pogłębili wiedzę z różnych dziedzin życia, w tym z botaniki, ogrodnictwa, architektury i turystyki. Przeszukując różne źródła informacji w Internecie, zdobyli wiele nowych i ciekawych informacji na temat lokalnego środowiska i otaczającej ich przyrody. Poznali nowe techniki pracy, zapoznali się z programami do projektowania ogrodów, co pozwoliło im poczuć się jak prawdziwi architekci. Praca nad projektem rozbudziła ciekawość oraz twórcze myślenie wśród młodzieży. Kto wie, być może któryś z uczestników projektu w przyszłości zostanie architektem i część z pomysłów wcieli w życie?

3.2. „Zaplanuj swoją przestrzeń” – rocznik 2014/2015

Wykazując się pomysłowością i entuzjazmem, uczniowie klasy I c Gimnazjum w Wilczynie postanowili zmienić przestrzeń wokół ich szkoły. Umożliwił im to projekt „Zaplanuj swoją przestrzeń”, który realizowali w ramach zajęć w roku szkolnym 2014/2015.

Wśród młodzieży istnieje przekonanie, że nasze okolice są nudne, nieciekawe i zwyczajne. Uczniowie klasy I c postanowili to zmienić, projektując i wprowadzając w życie różne pomysły, które miały za zadanie pokazać w jaki sposób można, przy odrobinie chęci i błyskotliwości, zmienić swoją przestrzeń. Uczniowie zaplanowali zmiany, które kto wie, może zostaną wcielone w życie.

Celem głównym projektu było umożliwienie przemiany terenów wokół szkoły w zielone zakątki oraz mini-ogrody z ławeczką.

Uczniowie rozpoczęli zajęcia od projektowania ogrodów w postaci polan rekreacyjnych wokół szkoły z wykorzystaniem programu komputerowego Garden Puzzle. W ten sposób powstało kilka ciekawych aranżacji, które zostały przedstawione poniżej.

„Polana rekreacyjna”

Wykonanie: Uczniowie klasy I c rocznik 2014/2015

Projekty przedstawiają propozycje wykorzystania terenów wokół szkoły, które mogłyby stać się wspaniałym miejscem wypoczynku i relaksu w trakcie przerw dla uczniów i nauczycieli. Zostały one przedstawione jako przestrzeń pełna zieleni, pięknych drzew, krzewów, alejek i ławeczek do spoczynku. Wśród propozycji uczniów znalazły się również piękna fontanna, stoliczki i altany.

Uczniowie z wielką chęcią i zaangażowaniem pracowali w programie z użyciem metody WebQuest. Na kolejnych zajęciach powstawały nowe propozycje aranżacji terenów szkolnych, które zostały zaprezentowane podczas uroczystego podsumowania projektów, jakie miało miejsce 16 czerwca 2015 roku w Gimnazjum w Wilczynie. W ten sposób uczniowie udowodnili, jak dużo można zdziałać wspólnymi siłami - wystarczą tylko chęci i dobry pomysł.

Podczas uroczystego podsumowania projektów została zaprezentowana całość pracy, jaką uczniowie wykonywali w ciągu roku szkolnego. Efekt pracy uczniów zrobił na wszystkich zebranych duże wrażenie, ponieważ wszystkie prace wykonane były bardzo starannie i z dużą fantazją.

Uczniowie część pomysłów powstałych w trakcie pracy w programie Garden Puzzle postanowili wcielić w życie i stworzyć chociaż część ogrodu ich marzeń. Prace rozpoczęły się od projektowania różnych form kwietników i miejsc wypoczynku na papierze. Najpierw przy pomocy ołówka i kredek powstały liczne projekty, z których najlepsze postanowiono zrealizować. W ten sposób powstał pomysł na ławkokwienik, kwietnik – papugę, zrobioną ze starych, zużytych opon oraz kwietnik – but, czyli kwietnik w bucie.

Oto projekty na najciekawsze kwietniki:

„Ławkokwietnik”

Wykonanie: Uczniowie klasy I c rocznik 2014/2015

„Kwietnik – but”

Wykonanie: Uczniowie klasy I c rocznik 2014/2015

„Kwietnik – papuga”

Wykonanie: Uczniowie klasy I c rocznik 2014/2015

Część zaprojektowanych na papierze propozycji została wcielona w życie. W ten sposób powstały piękne kwietniki, które prezentowały się następująco:

„Kwietnik w butach”

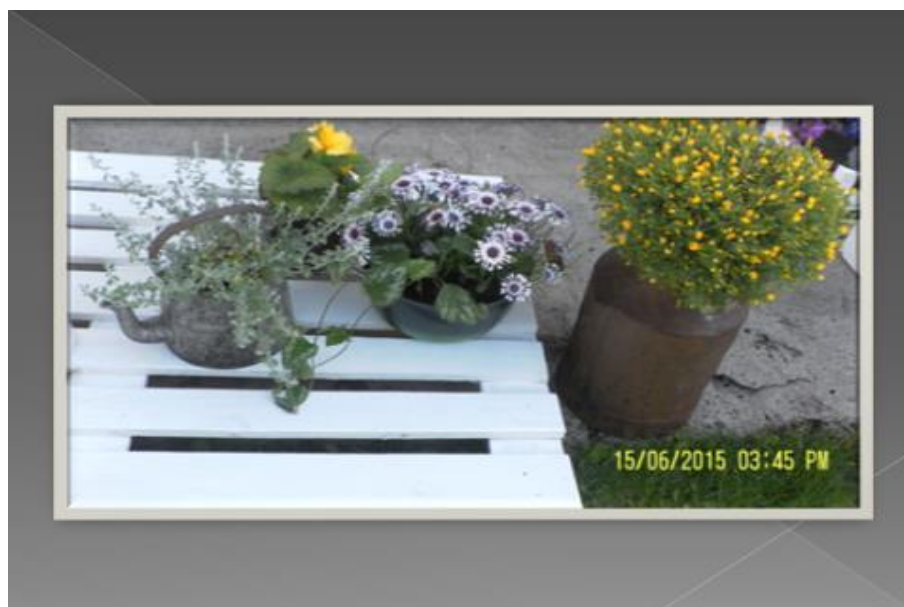
Wykonanie: Uczniowie klasy I c rocznik 2014/2015

„Kwietnik w torbie”

Wykonanie: Uczniowie klasy I c rocznik 2014/2015

„Kwietnik w starych naczyniach”

Wykonanie: Uczniowie klasy I c rocznik 2014/2015

Stworzone przez uczniów kwietniki zachwycają pomysłowością i precyzyjnym wykonaniem. Wszystkie pomysły są bardzo oryginalne, a jednocześnie tanie do wykonania. Uczniowie udowodnili, że przy użyciu starych przedmiotów codziennego użytku, starych butów, toreb czy garnków, można stworzyć wspaniałe projekty, które ubarwią każdy ogród.

Bardzo ciekawym pomysłem okazało się stworzenie kwietnika ze starego roweru, który został przemalowany w kolorach tęczy a następnie zostały na nim umieszczone koszyki z kolorowymi kwiatami. Projekt ten zachwyca wyglądem, precyzją wykonania i pomysłowością. Pokazuje jak, niewiele potrzeba, aby stworzyć coś oryginalnego, jedyne w swoim rodzaju.

„Kwietnik rower”

Wykonanie: Uczniowie klasy I c rocznik 2014/2015

Ze wszystkich wykonanych przez uczniów kwietników została wykonana wystawa, w której dominowała przepiękna roślinność składająca się z różnych rodzajów kwiatów, takich jak begonie, bratki, dalie, nasturcje, azalie, różaneczniki i wiele innych. Ciekawym pomysłem było również stworzenie kwietnika w starych dzinsach, co zostało zaprezentowane na wystawie.

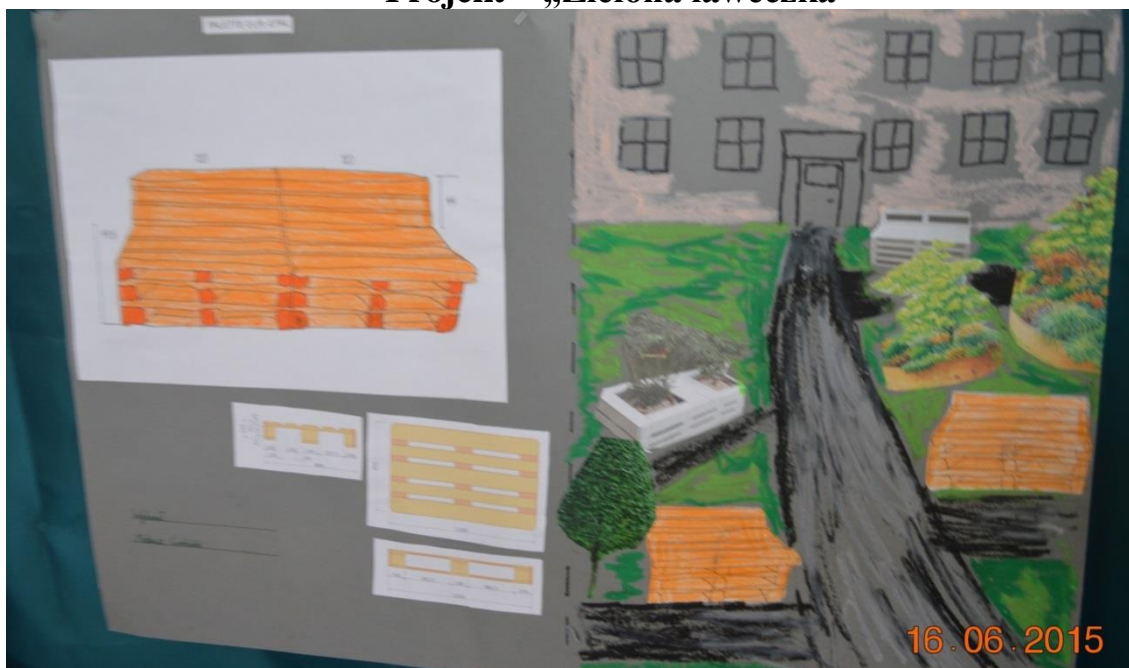
„Wystawa – pomysły na kwietniki”

Wykonanie: Uczniowie klasy I c rocznik 2014/2015

W trakcie prac projektowych uczniowie stworzyli również zestaw wypoczynkowy w postaci stolika i ławek, zrobiony z wykorzystaniem starych palet. Oto projekt:

Projekt – „Zielona ławeczka”

Wykonanie: Uczniowie klasy I c rocznik 2014/2015

Projekt zestawu ogrodowego stworzonego ze starych palet tak zaciekał uczniów, że postanowili sami stworzyć taki zestaw. Na tym celu wspólnymi siłami zebrali palety, które pomalowali na odpowiedni kolor i stworzyli z nich stół oraz ławkę. Praca ta wymagała dużo wysiłku i zaangażowania uczniów, jednak efekt ich pracy jest zachwycający.

„Zestaw mebli ogrodowych”

Wykonanie: Uczniowie klasy I c rocznik 2014/2015

Uczniowie tworząc zestaw udowodnili, że niewielkim kosztem można zrobić coś bardzo ciekawego i funkcjonalnego. Stoliczek został nakryty starym obrusem, który uczniowie przynieśli z domu, co dodaje uroku i sprawia, że stół wygląda bardzo przytulnie i ciepło. Wokół zestawu zostały ułożone kwietniki wykonane ze starych opon oraz koszy wiklinowych. Całość sprawiała, że ławeczka wygląda bardzo imponująco. Każdy miałby ochotę na niej wypocząć, delektując się otaczającą przyrodą w postaci pięknych kwietników.

Prace nad projektem trwały cały rok, jednak efekt końcowy był warty całego wysiłku i ogromu pracy, jakie włożyli uczniowie w realizację zajęć. Wszystkie najmniejsze elementy zostały wykonane z dużą precyzją, skrupulatnością i zaangażowaniem. Realizacja zajęć wymagała od uczniów dużo cierpliwości i odpowiedzialności. Każdy miał do wykonania jakąś część zadania, które złożyło się na efekt końcowy.

Wystawa – „Zaplanuj swoją przestrzeń”

Wykonanie: Uczniowie klasy I c rocznik 2014/2015

Uczniowie pracując na projektem, chcieli udowodnić jak niewiele potrzeba, aby zagospodarować przestrzeń i sprawić, że będzie ona zachwycała wyglądem i formą. Młodzież zdobyła wiedzę z zakresu planowania i zagospodarowania przestrzeni, ucząc się w ten sposób wnikliwej obserwacji rzeczywistości i realizacji własnych pasji i marzeń. Uczniowie nauczyli się świadomie obserwować przyrodę i czerpać z niej korzyści. Część z nich pierwszy raz w życiu miała możliwość sadzenia i siania własnoręcznie kwiatów, co było dla uczniów dużą rozrywką i formą relaksu. Uczniowie zdobyli i pogłębili wiedzę z różnych dziedzin nauki, takich jak: biologia, botanika, architektura, matematyka, informatyka i systematyka. Poznali nowe techniki pracy, w tym programy do projektowania ogrodów, dzięki którym mogli poczuć się jak prawdziwi architekci. Praca nad projektem rozbudziła ciekawość oraz twórcze myślenie wśród młodzieży. Uczniowie zdobyli wiele ciekawych informacji na temat lokalnego środowiska i otaczającej ich przyrody, stając się w ten sposób jej częścią.

4.1. „Galeria przyrodnicza Gminy Wilczyn” – rocznik 2013/2014

Głównym celem projektu „Galeria przyrodnicza Gminy Wilczyn” było poznanie i obserwacja środowiska przyrodniczego Gminy Wilczyn. Projekt realizowany był przez uczniów klasy ID z Gimnazjum w Wilczynie. Efektem pracy, oprócz prezentacji multimedialnej, była galeria fotografii oraz albumy, które uczniowie tworzyli na kolejnych zajęciach.

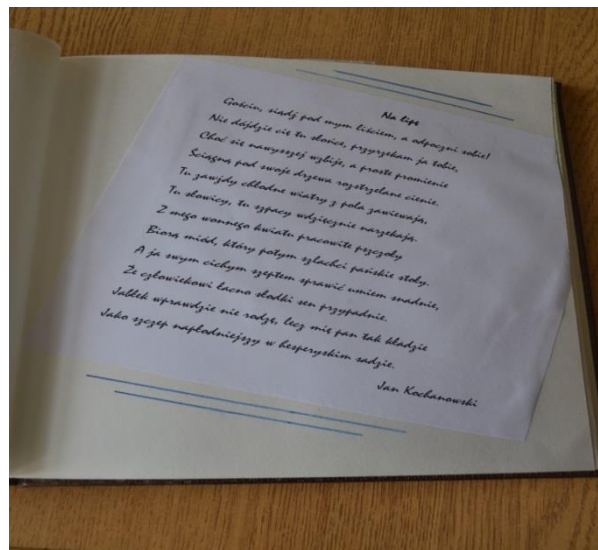
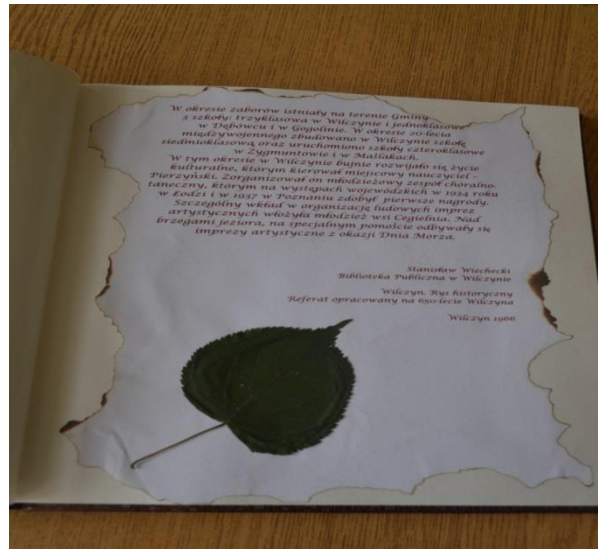
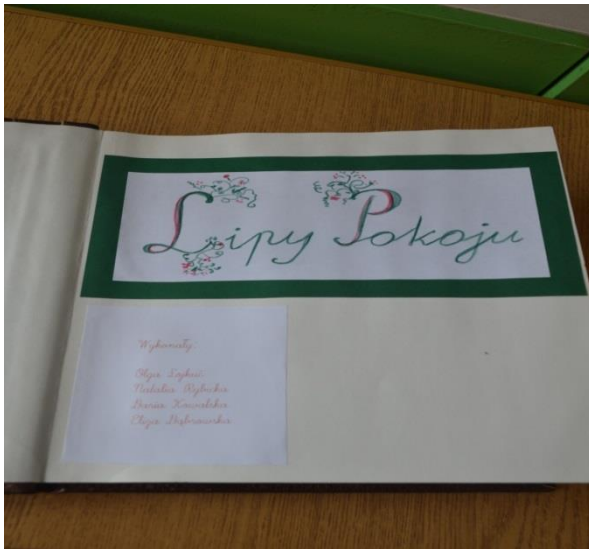
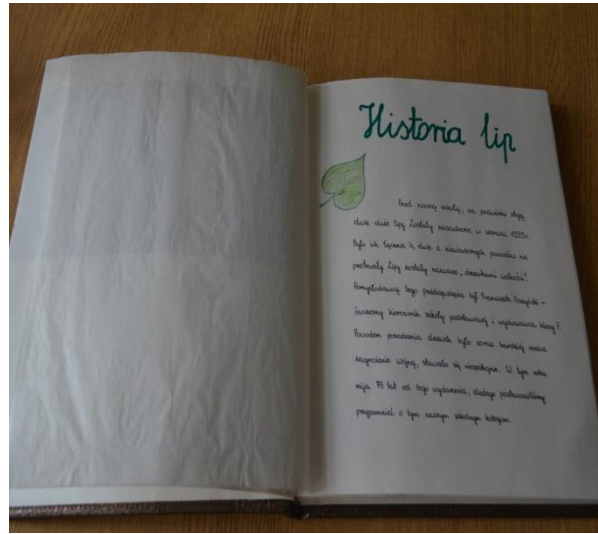
Uczniowie w ramach zajęć podzieleni zostali na kilka grup tematycznych, z których każda skupiła się nad własnym tematem. Jednym z nich była „Historia Lip”. W zakresie tego tematu uczniowie przeprowadzili wywiad z jednym z uczniów Szkoły Podstawowej, który sadił wraz ze swoją klasą lipy przed szkołą w czerwcu 1939 roku. Historia lip i myśl o tym, że były sadzone tuż przed wybuchem wojny, a teraz są nadal wizytówką szkoły, tak zafascynowały uczniów, że postanowili stworzyć album na temat lip.

Album „Historia Lip”

Projekt „Twórcza szkoła dla twórczego ucznia” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Wykonanie: Uczniowie klasy I d rocznik 2013/2014

Album zawiera szereg fotografii lip oraz wiersz Jana Kochanowskiego „Na lipę”. Została w nim również opowiedziana historia lip, z której możemy się dowiedzieć, że było ich łącznie cztery, natomiast dwie z nich uległy zniszczeniu w czasie wojny. Album przybliży również ciekawostki z okresu, gdy tereny Polski znajdowały się pod zaborami, a mimo to życie kulturalne uczniów było bardzo ciekawe i urozmaicone. Istniał wówczas zespół chóralno – taneczny, a nad brzegiem jeziora odbywały się występy artystyczne. Praca nad tym albumem dała uczniom dużo satysfakcji, dała możliwość obserwacji przyrody i pozwoliła poczuć historię miejsca, w którym obecnie odbywają swoją edukację.

W ramach kolejnych zajęć, uczniowie skupi się głównie na fotografii. Wykonali bardzo dużo zdjęć obiektów przyrodniczych Gminy Wilczyn, tak aby ukazać piękno otaczającej przyrody. Wykonując zdjęcia obcowali ze środowiskiem naturalnym człowieka i mogli obserwować zjawiska zachodzące w środowisku, a także oceniać skutki działalności człowieka i ich wpływ na przyrodę. W zasięgu obiektywu aparatu znalazły się m.in. zwierzęta domowe i leśne, rośliny, gleby, wilczyńskie lasy oraz jezioro. Uczniowie wykonywali zdjęcia tych obiektów, które uważali za najciekawsze i najbardziej inspirujące. W ten sposób powstał szereg ciekawych zdjęć, które można było podzielić na wiele grup tematycznych. Najciekawsze zdjęcia zostały wydrukowane w dużych formatach, zamieszczone na sztalugach, a następnie zaprezentowane podczas oficjalnej prezentacji inauguracyjnej zakończenia projektów.

„Wystawa fotografii oraz prac plastycznych”

Wykonanie: Uczniowie klasy I d rocznik 2013/2014

„Wystawa fotografii oraz prac plastycznych”

Wykonanie: Uczniowie klasy I d rocznik 2013/2014

„Wystawa fotografii oraz prac plastycznych”

Wykonanie: Uczniowie klasy I d rocznik 2013/2014

„Wystawa fotografii oraz prac plastycznych”

Wykonanie: Uczniowie klasy I d rocznik 2013/2014

Jak widać, powyższe fotografie są bardzo przemyślane i zawierają w sobie wiele ciekawych aspektów przyrodniczych. Uczniowie fotografowali krajobrazy wilczyńskie, pola, łąki, jezioro. Często też podziwiali przyrodę z bliska, fotografowali rośliny, pąki kwiatów oraz liście drzew. Uczniowie lubiący zwierzęta mieli możliwość obserwacji ich i robienia zdjęć, tak aby uwypuklić piękno danego gatunku. W obiektywie aparatu znaleźli się m.in. ślimak, ptaszek oraz króliki.

Robienie zdjęć dało uczniom dużo satysfakcji i radości. Nauczyli się obserwować zmieniającą się wokół przyrodę i dostrzegać zjawiska, na które wcześniej nie zwracali uwagi.

Projekt opierał się głównie na fotografii, jednak wiadomo, że nie wszyscy fotografią się interesują. Dlatego część z uczniów uzdolnionych głównie plastycznie, mogła wyrazić piękno przyrody za pomocą rysunków oraz prac malarskich. W ten sposób powstały m.in.

szkice kwiatów i roślin oraz zwierząt, takich jak pies czy koń. Prace odzwierciedliły zamiłowanie ich autorów do przyrody i środowiska.

Większość najciekawszych fotografii, wykonanych przez uczniów i ukazujących piękno otaczającego nas środowiska wilczyńskiego, została umieszczona w albumie pt. „Elementy przyrody Gminy Wilczyn”. Album również był upowszechniony do oglądania podczas oficjalnej prezentacji.

Album „Elementy przyrody Gminy Wilczyn”

Wykonanie: Uczniowie klasy I d rocznik 2013/2014

Praca nad projektem dała uczniom dużo satysfakcji i stała się namiastką niesamowitych przeżyć, z jakimi mieli do czynienia w trakcie obserwacji otaczającej ich przyrody. Zdobyli nowe umiejętności i wiadomości z zakresu przyrody, plastyki, techniki i geografii. Uczniowie nauczyli się świadomie obserwować przyrodę, czerpać z niej korzyści i dostrzegać estetyczne walory naturalnego środowiska. Dzięki pracy nad projektem rozwinęli własną świadomość i wrażliwość przyrodniczą. Każdy z uczniów uświadomił sobie, jak ważny może być najmniejszy element środowiska i że czasem warto spojrzeć na otaczający świat w taki sposób, aby uchwycić całe jego piękno i ukazać jego inne, ciekawsze, głębsze i bardziej interesujące oblicze.

4.2. „Galeria przyrodnicza Gminy Wilczyn” – rocznik 2014/2015

W roku szkolnym projekt „Galeria przyrodnicza Gminy Wilczyn” realizowany był przez uczniów klasy I a Gimnazjum w Wilczynie.

Uczniowie na początku zajęć poznali zasadę pracy metodą projektu, a następnie zastanawiali się nad formą realizowania zadań. Wszyscy zgodnie uznali, że przyrodzie naszych okolic należy się przyjrzeć z bliska, dlatego część uczniów skupiła się nad obserwacją swoich miejscowości i uchwyceniu w ich krajobrazie najciekawszych widoków i miejsc. Młodzież postanowiła jako efekt swojej pracy stworzyć albumy i prezentacje multimedialne zawierające najpiękniejsze i najciekawsze fotografie wykonane w ramach zajęć w ciągu roku. Wszystkie wykonane przez uczniów prace zostały zaprezentowane na oficjalnym zakończeniu projektów, które odbyło się 16 czerwca 2015 roku w Gimnazjum w Wilczynie. Została wówczas zorganizowana wystawa najlepszych prac i fotografii.

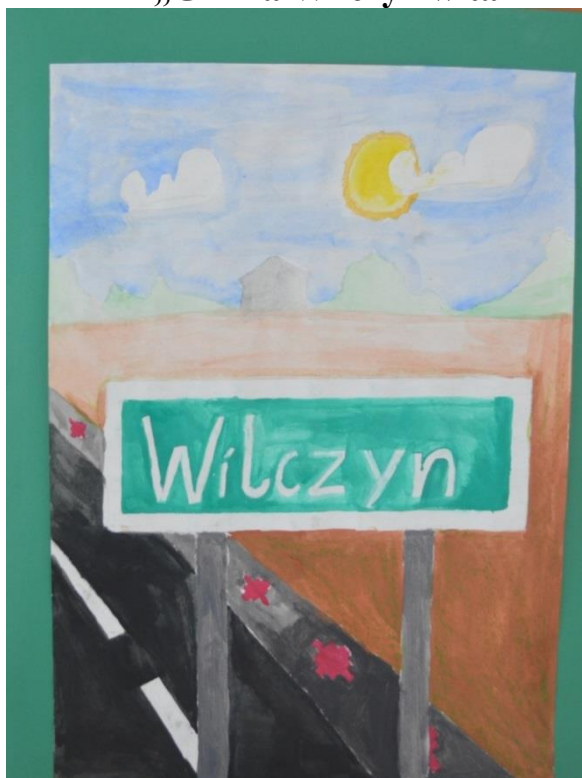
Wystawa „Galeria przyrodnicza Gminy Wilczyn”

Wykonanie: Uczniowie klasy I a rocznik 2014/2015

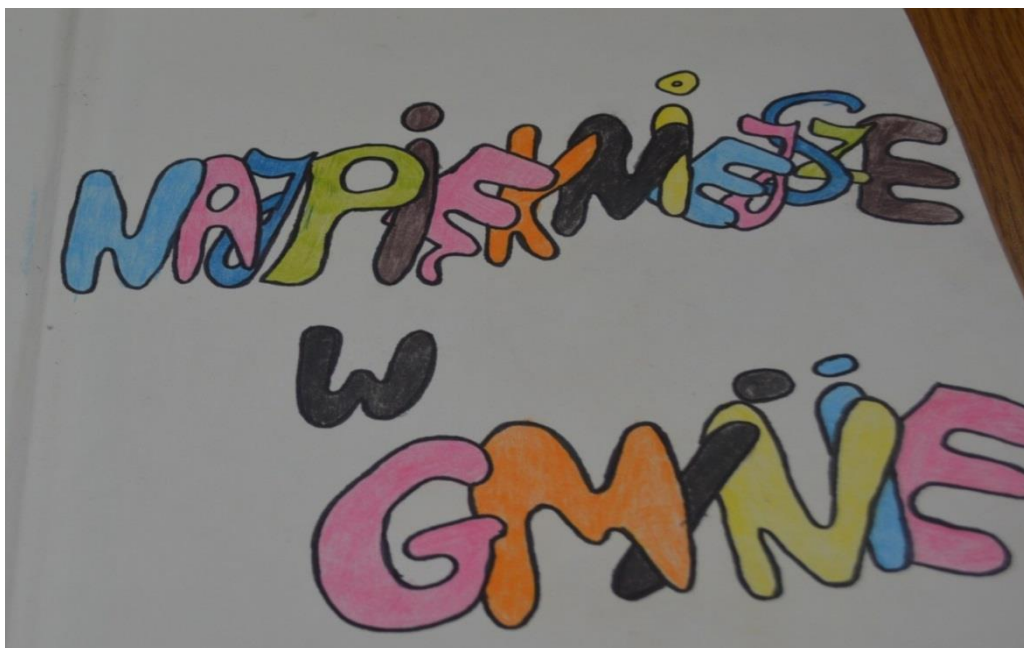
„Gmina Wilczyn wita”

Wykonanie: Uczniowie klasy I a rocznik 2014/2015

Wszystkie najlepsze zdjęcia zostały zgromadzone w albumie pod nazwą „Najpiękniejsze w gminie”.

Album „Najpiękniejsze w gminie”

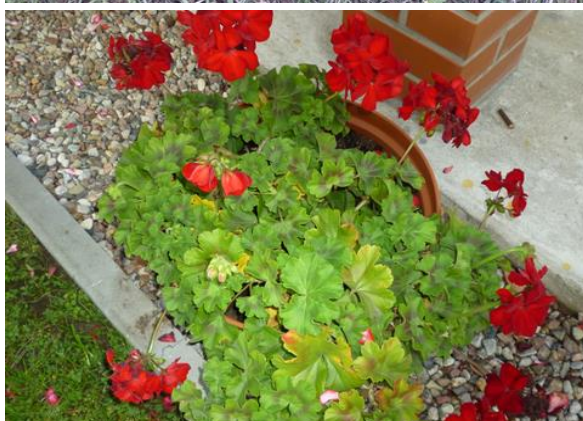
Wykonanie: Uczniowie klasy I a rocznik 2014/2015

Projekt „Twórcza szkoła dla twórczego ucznia” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Uczniowie przedstawili również prezentację multimedialną pod hasłem przewodnim projektu, w której pokazane zostały najpiękniejsze i najbardziej zachwycające z wykonanych zdjęć.

Prezentacja „Galeria przyrodnicza Gminy Wilczyn”

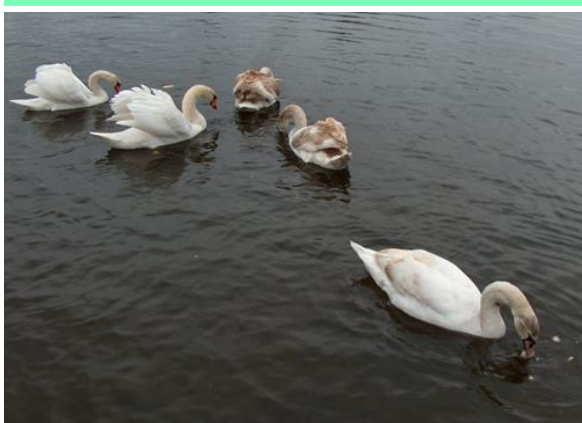
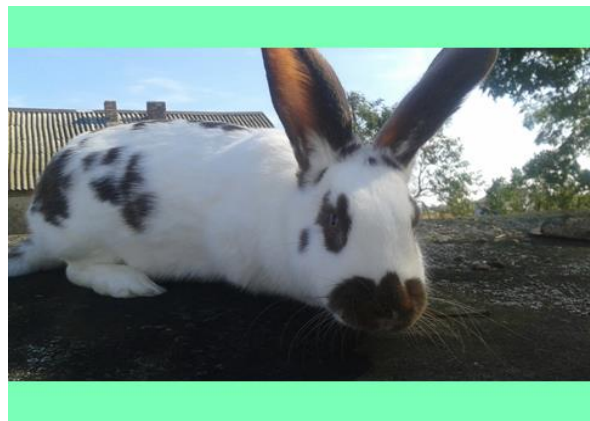

Projekt „Twórcza szkoła dla twórczego ucznia” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Wykonanie: Uczniowie klasy I a rocznik 2014/2015

Prezentacja zawiera szereg pięknych fotografii, jakie uczniowie wykonywali obserwując przyrodę. Są w niej zawarte zdjęcia kolorowych roślin ogrodowych, drzew i liści. Obiektyw uczniów uchwycił również robione o różnych porach roku piękne krajobrazy naszych okolicznych pól i lasów. Dużą uwagę poświęcili uczniowie na fotografowanie zwierząt domowych, i nie tylko. Uchwyczone zostały piękne fotografie ukazujące psa oraz kury w gospodarstwie domowym, królika, konia oraz bociana dumnie rozglądającego się w gnieździe. Uwagę przykuwa czarujące zdjęcie psa i chomika, na którym zwierzęta te spoglądają na siebie łaskawym wzrokiem. Ostatnim zdjęciem zamykającym prezentację jest fotografia przedstawiająca wspaniały widok zachodzącego słońca.

Kolejną prezentację wykonało wspólnie dwóch uczniów. Przedstawia ona krajobraz naszej gminy i zawiera wiele ciekawych fotografii ukazujących piękno otaczającej nas przyrody.

„Krajobraz naszej gminy”

Projekt „Twórcza szkoła dla twórczego ucznia” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Zdjęcie zostało zrobione na drodze prowadzącej z Kalisk do Gogoliny.

Kopalnia w Kaliskach

Teraz wielu z nas pewnie się zastanawia, gdzie są te lasy?

Wykonanie: Filip Lewandowski, Jakub Wietrzykowski - klasa I a rocznik 2014/2015

Prezentacja została zdominowana głównie przez fotografie krajobrazów; znajdują się w niej zdjęcia lasów, dróg i pól. Kilka fotografii poświęconych jest również kopalni, która powoli zaczyna „wchodzić” do naszej gminy. Zdjęcia przedstawiają ponury teren odkrywki oraz maszyny tam pracujące. Przy okazji robienia tych zdjęć nasunęła się refleksja na temat zniszczonych przez odkrywkę lasów. Niestety, wydobywanie węgla jest niezbędne, mimo że wykonywane jest kosztem pięknych terenów. Końcowe fotografie przedstawiają piękno zachodzącego słońca, które stopniowo zniża się ku horyzontowi, nadając lekko czerwony odcień niebu. To piękne słońce pozostawia za sobą kolorową smugę, za którą niebo robi się coraz bardziej ciemniejsze. Wszystko to sprawia, że widok jest wręcz zachwycający, a nawet olśniewający.

Ostatnia z wykonanych prezentacji przedstawia zdjęcia okolicznych lasów obfitujących w drzewa sosny i brzozy. Przy okazji wykonywania tych zdjęć uczniowie poznali wiele cennych informacji na tematy związane z roślinnością lasów. Dowiedzieli się, czym jest las, jakie rodzaje lasów występują w naszej okolicy i z jakimi chorobami muszą się te lasy zmagać.

„Krajobraz Gminy Wilczyn”

KRAJOBRAZ GMINY WILCZYN

LASY

Lasy naszej gminy są bogate w różnego rodzaju drzewa iglaste i liściaste. Niestety już kilka lasów zostało wykarczowanych i zniszczonych w wyniku powstania kopalni węgla brunatnego.

Choroby lasu zawsze należy rozpatrywać w układzie dynamicznym jakim jest ekosystem leśny. Rozpatrując właściwości ekosystemu leśnego z punktu widzenia jego naruszalności, prowadzącej do zjawisk określanych jako „choroby lasu”, należy zwrócić szczególną uwagę na sieć wzajemnych, scalających go powiązań. U podstaw tego procesu leży kwestia krążenia materii i przepływu energii określającej troficzną strukturę ekosystemu. W skład jego żywych komponentów wchodzi 3 grupy funkcjonalnych organizmów.

Las sosnowy

Sosny to rośliny zimozielone o długich, wąskich igłach. Charakteryzują się dużym zakresem tolerancji na warunki środowiska i temperatury. Rozmnażają się piciowo, wytwarzając osobno męskie i żeńskie kwiatostany. Nasiona dojrzewają w twardych, drewniejących szyszkach.

Zdjęcia sosny

GRZYB TRUJĄCY

DZWONKÓWKA TRUJĄCA

Jest jedwabście błyszczący, białawy, lub szaro ochrowy, dojrzały szarobrazowy, gładki, nagi, lekko włóknisty, lekko śluzowaty. Za młodu półkolisty, później wypukły, wreszcie płaski.

Rośnie od końca maja do jesieni w lasach liściastych, zazwyczaj w grupach pod bukami i dębami.

LAS WE WACŁAWOWIE

Las we Wacławowie jest lasem, który ma różne rodzaje drzew takie jak: buki sosny, brzozy, dęby, akacje i krzewy.

LAS W KALISKACH

Las w Kaliskach jest bogaty w drzewa sosnowe i brzozywe. Te drzewa rosną na bardzo słabych glebach.

Brzoza

Kopalnia

W 1953 roku swoją działalność zaczęła odkrywka Niesusz. W lipcu 1955 roku kopalnia otrzymała oficjalnie nazwę *Kopalnia Węgla Brunatnego „Konin”*. W oparciu o złoża węgla brunatnego zaczęła działać w 1958 elektrownia „Konin”, a w latach 1967-1969 zbudowano dodatkowo elektrownię „Pątnów”. Obszar kopalni obejmuje kilka powiatów i kilkanaście gmin. Bazujący na niej przemysł paliwowo-energetyczny decyduje w dużej mierze o rozwoju gospodarczym regionu konińskiego. Prezesem i dyrektorem generalnym kopalni był od 2007 do 19 lutego 2013 roku Sławomir Mazurek, obecnie piastujący funkcję wiceprezesa zarządu ds produkcji. Nowym prezesem i dyrektorem generalnym został mgr inż. Zbigniew Bryja

KOPALNIA

Wykonanie: Piotr Orzechowski - klasa I a rocznik 2014/2015

Na fotografiach uwiecznione zostały również zdjęcia grzybów, w tym dzwonkówki trującej. W ten sposób uczniowie mieli możliwość poznania „ciemnej” strony lasu i przekonali się, jakie zagrożenia mogą w nich występować. Wszyscy zrozumieli, jak ważna jest znajomość podstawowych zasad i norm występujących w przyrodzie, zależności występujących w lokalnym środowisku, w tym znajomość gatunków grzybów, drzew i roślin.

Podobnie jak w poprzedniej prezentacji, również w tej, zostały zawarte fotografie przedstawiające teren odkrywki i kopalni. Zdjęcia przedstawiają szare, ponure i przygnębiające widoki maszyn pracujących w rozkopaliskach oraz w unoszących się obłokach kurzu. Dzięki temu uczniowie poznali również historię kopalni, dowiedzieli się od kiedy funkcjonuje i na czym polega jej działalność. Przekonali się, jak ważne jest wydobywanie złóż kopalnianych i zrozumieli ich ideę. Dowiedzieli się, że kopalnie zapewniają pracę wielu ludziom, a złoża przez nich wydobywane dają ciepło, napędzają produkcję i przemysł.

Uczniowie w trakcie realizacji projektu wykonali szereg ciekawych prac i fotografii. Wszystkie je można było oglądać na oficjalnym podsumowaniu projektów, ponieważ zostały wydrukowane w dużych formatach i wystawione na sztalugach. Zostały zaprezentowane głównie fotografie okolicznych pól i lasów, bogatych w drzewa liściaste i iglaste. W obiektywie uczniów królowały różne gatunki roślin i krzewów. Bardzo dużo wysiłku uczniowie włożyli w fotografowanie zachodzącego słońca, ponieważ ten rodzaj fotografii przypadł im do gustu. Wieczorami chętnie obserwowali horyzont i niebo zmieniające się pod wpływem słońca.

„Wystawa fotografii oraz prac plastycznych”

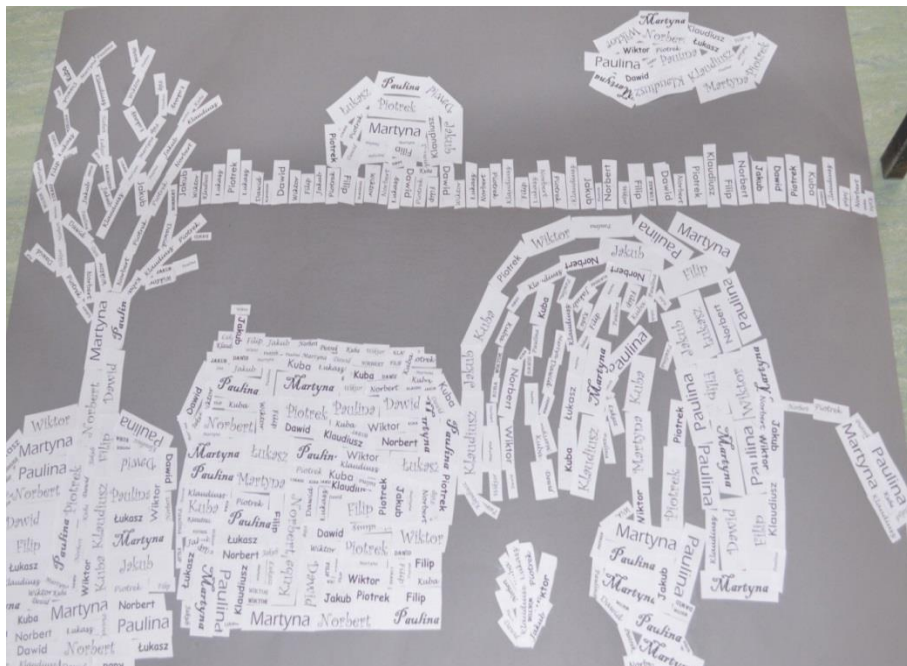
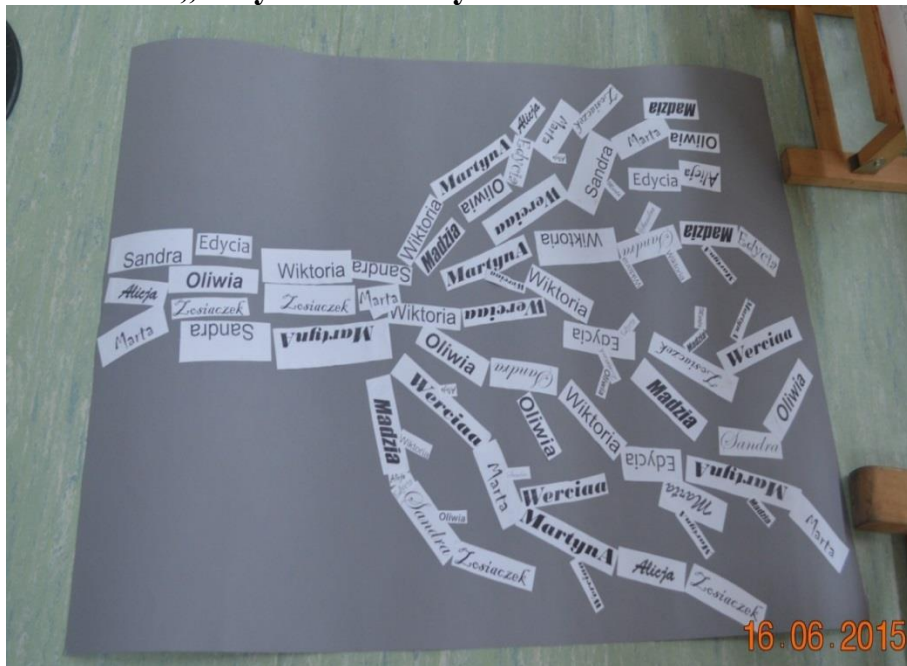
Wykonanie: Uczniowie klasy I a rocznik 2014/2015

Wykonanie: Uczniowie klasy I a rocznik 2014/2015

Ciekawym pomysłem okazało się przedstawienie elementów przyrody z wykorzystaniem imion uczniów. W tym celu wydrukowane zostały, różnymi stylami i różną czcionką, imiona uczestników projektu, które następnie powycinano na małe karteczki. Z karteczek tych następnie zostały poukładane wcześniej wymyślone wzory i formy. Jedna z nich przedstawia drzewo, natomiast druga stanowi bardziej rozbudowany widok, na którym znajdują się domy, drzewa i chmury.

„Przyroda z naszych imion usłana”

Wykonanie: Uczniowie klasy I a rocznik 2014/2015

Praca i udział w zajęciach dały uczniom dużo satysfakcji i zadowolenia. Uczniowie mogli podziwiać piękno otaczającego ich małego świata, jakim jest nasza gmina. Podczas zajęć uczniowie poznali kreatywne techniki fotografowania i programy komputerowe służące do tworzenia multimedialnych prezentacji i filmów oraz obróbki zdjęć. Malowali i rysowali otaczający ich krajobraz, poznając zasady kompozycji, jak i kluczową umiejętność obserwacji natury.

Realizując zajęcia uczniowie obserwowali przyrodę i zachodzące w niej zmiany, zachwycali się szumem drzew, śpiewem ptaków i zapachem kwiatów. Mogli podziwiać wschód i zachód Słońca, obserwować zachowanie się zwierząt, zarówno tych domowych, jak i spotkanych w lesie czy na polanach.

Uczniowie zdobyli nowe wiadomości z zakresu przyrody, plastyki, techniki, geografii, informatyki i fotografii. Nauczyli się świadomie obserwować przyrodę, odkrywając jej spokój i harmonię. Projekt dał uczniom możliwość stania się częścią natury i nauczył ich obserwacji zmieniającej się wokół przyrody i dostrzegania zjawisk, na które wcześniej nie zwracali uwagi.

ZAKOŃCZENIE

Realizacja interdyscyplinarnych projektów edukacyjnych wpłynęła na uczniów w bardzo pozytywny sposób. Projekty były okazją do poszerzenia wiadomości na temat środowiska przyrodniczego Gminy Wilczyn i dostrzegania zmian zachodzących w otaczającym środowisku. Uczniowie mieli możliwość modelowania własnej przestrzeni życiowej i rozwijania wrażliwości na problemy środowiska. Nauczyli się postrzegać świat przez pryzmat różnych dziedzin nauki, które wzajemnie łączą się i uzupełniają. Poszerzyli wiedzę z zakresu nauk matematyczno-przyrodniczych i informatycznych, dostrzegając ich interdyscyplinarność. Realizacja projektów przyczyniła się do uświadomienia znaczenia obcowania z przyrodą dla psychiki człowieka i uwrażliwiła uczniów na piękno środowiska naturalnego.

Podsumowania prac projektowych powiązanych z prezentacją wytworów projektów edukacyjnych odbyły się dwukrotnie. Pierwsze podsumowanie odbyło się wraz z końcem roku szkolnego 2013/2014, drugie zaś z końcem roku szkolnego 2014/2015. Zarówno jedno, jak i drugie wydarzenie zgromadziło dużą widownię, która mogła podziwiać wszystkie wytwory wykonywane przez uczniów w ciągu trwania zajęć projektowych. Uczniowie zaprezentowali: galerię fotografii i rysunków, prace malarskie, albumy, makiety, szereg prezentacji multimedialnych oraz wiele innych bardzo ciekawych wytworów, których znaczna część została opisana w niniejszym biuletynie.

Podczas realizacji projektów uczniowie nauczyli się rozwiązywać problemy w twórczy sposób, rozwijając w ten sposób umiejętność samoorganizacji i kreatywności. Nauczyli się samodzielności, współpracy w grupie i odwagi w wygłaszaniu własnych poglądów i przekonań. Uczniowie rozwinęli umiejętność wyszukiwania informacji z różnych źródeł, gromadzenia ich i selekcjonowania. Uczyli się korzystać z biblioteki oraz stron internetowych. Zajęcia, łącząc pracę umysłową z działaniami praktycznymi, wzmocniły motywację poznawczą wśród uczniów oraz dostarczyły dużo satysfakcji i zadowolenia. Uczniowie nauczyli się dokładności, systematyczności i dobrej organizacji pracy. Poznali swoje słabe i mocne strony, często odkrywając ze zdumieniem własne zdolności i umiejętności.